

Møte tirsdag den 20. desember 2016 kl. 10

President: Olemic Thommessen

Dagsorden (nr. 38):

1. Innstilling fra Stortingets presidentskap om valg av styreleder for Norges nasjonale institusjon for menneskerettigheter (Innst. 153 S (2016–2017))
2. Innstilling fra kontroll- og konstitusjonskomiteen om bevilgninger på statsbudsjettet for 2017, kapitler under Finansdepartementet og Kommunal- og moderniseringsdepartementet (rammeområde 14) (Innst. 10 S (2016–2017), jf. Prop. 1 S (2016–2017))
3. Innstilling fra finanskomiteen om bevilgninger på statsbudsjettet for 2017 vedrørende rammeområde 19 Tilfeldige utgifter og inntekter, rammeområde 20 Finansadministrasjon mv., rammeområde 22 Utbytte mv., samt garantier under Finansdepartementet, statsbudsjettets 90-poster og kapitlene som gjelder overføring til og fra Statens pensjonsfond utland (Innst. 5 S (2016–2017), jf. Prop. 1 S (2016–2017), Prop. 1 S Tillegg 2 (2016–2017) og Prop. 1 S Tillegg 5 (2016–2017))
4. Innstilling fra finanskomiteen om Representantforslag fra stortingsrepresentantene Janne Sjølmo Nordås, Geir Pollestad, Trygve Slagsvold Vedum og Anne Tingelstad Wøien om den planlagte sentraliseringen av Skatteetatens kontorstruktur (Innst. 149 S (2016–2017), jf. Dokument 8:119 S (2015–2016))
5. Innstilling fra finanskomiteen om ny saldering av statsbudsjettet 2016 (Innst. 150 S (2016–2017), jf. Prop. 34 S (2016–2017))
6. Stortingets vedtak til lov om endring i lov 6. juni 1975 nr. 29 om eieendomsskatt til kommunane (eieendomsskattelova) (Lovvedtak 34 (2016–2017), jf. Innst. 4 L (2016–2017) og Prop. 1 LS (2016–2017))
7. Stortingets vedtak til lov om endringer i lov 13. juni 1975 nr. 35 om skattlegging av undersjøiske petroleumforekomster mv. (petroleumsskatteloven) (Lovvedtak 35 (2016–2017), jf. Innst. 4 L (2016–2017) og Prop. 1 LS (2016–2017))
8. Stortingets vedtak til lov om endring i lov 24. mai 1985 nr. 28 om Norges Bank og pengevesenet mv. (sentralbankloven) (Lovvedtak 36 (2016–2017), jf. Innst. 4 L (2016–2017) og Prop. 1 LS (2016–2017))
9. Stortingets vedtak til lov om endringer i lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd (folketrygdloven) (Lovvedtak 37 (2016–2017), jf. Innst. 4 L (2016–2017) og Prop. 1 LS (2016–2017))
10. Stortingets vedtak til lov om endringer i lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) (Lovvedtak 38 (2016–2017), jf. Innst. 4 L (2016–2017) og Prop. 1 LS (2016–2017))
11. Stortingets vedtak til lov om endringer i lov 12. desember 2003 nr. 108 om kompensasjon av merverdiavgift for kommuner, fylkeskommuner mv. (merverdiavgiftskompensasjonsloven) (Lovvedtak 39 (2016–2017), jf. Innst. 4 L (2016–2017) og Prop. 1 LS (2016–2017))
12. Stortingets vedtak til lov om endring i lov 28. mai 2004 nr. 29 om register over opplysninger om valuta-veksling og overføring av betalingsmidler inn og ut av Norge (valutaregisterloven) (Lovvedtak 40 (2016–2017), jf. Innst. 4 L (2016–2017) og Prop. 1 LS (2016–2017))
13. Stortingets vedtak til lov om endringer i lov 17. juni 2005 nr. 67 om betaling og innkreving av skatte- og avgiftskrav (skattebetalingsloven) (Lovvedtak 41 (2016–2017), jf. Innst. 4 L (2016–2017) og Prop. 1 LS (2016–2017))
14. Stortingets vedtak til lov om endringer i lov 21. desember 2007 nr. 119 om toll og vareførsel (tolloven) (Lovvedtak 42 (2016–2017), jf. Innst. 4 L (2016–2017) og Prop. 1 LS (2016–2017))
15. Stortingets vedtak til lov om endringer i lov 19. juni 2009 nr. 58 om merverdiavgift (merverdiavgiftsloven) (Lovvedtak 43 (2016–2017), jf. Innst. 4 L (2016–2017) og Prop. 1 LS (2016–2017))
16. Stortingets vedtak til lov om endringer i lov 9. desember 2011 nr. 52 om endringer i skatteloven (Lovvedtak 44 (2016–2017), jf. Innst. 4 L (2016–2017) og Prop. 1 LS (2016–2017))
17. Stortingets vedtak til lov om endringer i lov 22. juni 2012 nr. 43 om arbeidsgivers innrapportering av ansettelses- og inntektsforhold m.m. (a-opplysningsloven) (Lovvedtak 45 (2016–2017), jf. Innst. 4 L (2016–2017) og Prop. 1 LS (2016–2017))
18. Stortingets vedtak til lov om endring i lov 11. januar 2013 nr. 3 om Statens innkrevingssentral (SI-loven) (Lovvedtak 46 (2016–2017), jf. Innst. 4 L (2016–2017) og Prop. 1 LS (2016–2017))
19. Stortingets vedtak til lov om endringer i lov 27. mai 2016 nr. 14 om skatteforvaltning (skatteforvaltningsloven) (Lovvedtak 47 (2016–2017), jf. Innst. 4 L (2016–2017) og Prop. 1 LS (2016–2017))
20. Stortingets vedtak til lov om endring i lov 17. juni 2016 nr. 64 om åpenhet om eierskap i medier (Lovvedtak 48 (2016–2017), jf. Innst. 4 L (2016–2017) og Prop. 1 LS (2016–2017))
21. Referat

Presidenten: Fra representantene Jørund Rytman, Eirin Sund og Anne Tingelstad Wøien foreligger søknad om permisjon i tiden fra og med 10. januar til og med 31. mars – alle for å delta i sjefskurs ved Forsvarets høyskole.

Etter forslag fra presidenten ble enstemmig besluttet:

1. Søknadene behandles straks og innvilges.
2. Følgende vararepresentanter innkalles for å møte i permisjonstiden:

For Buskerud fylke: Tone Heimdal *Brataas* 10. januar–30. mars

For Oppland fylke: Ivar *Odnes* 10. januar–30. mars

For Rogaland fylke: Øystein Langholm *Hansen* 10. januar–30. mars

Presidenten: Representanten Kirsti Bergstø vil fremsette et representantforslag.

Kirsti Bergstø (SV) [10:01:27]: På vegne av meg selv og representanten Torgeir Knag Fylkesnes er det en glede å legge fram forslag om en sannhetskomisjon for fornorskingspolitikk og urett begått mot det samiske og kvenske folk i Norge.

Presidenten: Representanten Rasmus Hansson vil fremsette to representantforslag.

Rasmus Hansson (MDG) [10:02:02]: På vegne av Miljøpartiet De Grønne vil jeg framsette et representantforslag om nasjonale tiltak for å stanse forsøpling av havet og kysten og et forslag om et løft for dyrevelferden i Norge.

Presidenten: Forslagene vil bli behandlet på reglementsmessig måte.

Saken som her ligger til behandling, har ikke ligget ute i den reglementsbestemte tid, dvs. 48 timer.

Med hjemmel i forretningsordenens § 46 vil presidenten foreslå at Stortinget likevel behandler saken.

– Ingen innvendinger er kommet mot presidentens forslag, og det anses vedtatt.

Sak nr. 1 [10:02:31]

Innstilling fra Stortingets presidentskap om valg av styreleder for Norges nasjonale institusjon for menneskerettigheter (Innst. 153 S (2016–2017))

Presidenten: Ingen har bedt om ordet.

Sak nr. 2 [10:03:12]

Innstilling fra kontroll- og konstitusjonskomiteen om bevilgninger på statsbudsjettet for 2017, kapitler under Finansdepartementet og Kommunal- og moderniseringsdepartementet (rammeområde 14) (Innst. 10 S (2016–2017), jf. Prop. 1 S (2016–2017))

Presidenten: Etter ønske fra kontroll- og konstitusjonskomiteen vil presidenten foreslå at taletiden blir begrenset til 10 minutter til hver partigruppe, 10 minutter til medlemmer av regjeringen og 10 minutter til medlemmer av presidentskapet.

Videre vil presidenten foreslå at det ikke blir gitt anledning til replikk, og at de som måtte tegne seg på talerlisten – utover den fordelte taletid – får en taletid på inntil 3 minutter.

– Det anses vedtatt.

Martin Kolberg (A) [10:04:17] (komiteens leder): Vanligvis pleier budsjettinnstillingen fra kontroll- og kon-

stitusjonskomiteen å være enkel og det jeg vil kalle en ordinær sak, men slik er det ikke ved årets budsjettbehandling.

Komiteen har i år hatt to viktige og krevende saker til behandling. Den ene er kongehuset, nærmere bestemt kap. 1 post 50 Det kongelige hoff, hvor komiteen enstemmig slår fast at de målene som i sin tid ble trukket opp av Slottsutvalget, og som deretter ble fremmet av regjeringen Bondevik om at Det kongelige hoff og de kongelige apasjer skulle bevilges hver for seg, opprettholdes. Dette formoder jeg at saksordfører Lundteigen vil utdype grundig på vegne av komiteen senere i debatten.

Så er det kap. 41 post 45 som heter Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, en post som inneholder bevilgninger til rehabilitering og nybygg i Prinsens gate 26 og bygging av ny nedkjøring til garasjen.

Det er opplyst i årets budsjettproposisjon at det er behov for å øke kostnadsrammen til 1,8 mrd. kr for å gjennomføre dette prosjektet.

De øvrige postene som denne innstillingen også omhandler, er selvsagt i seg selv viktige. Dem har komiteen sluttet seg til enstemmig, uten at det har avstedkommet videre kommentarer.

Jeg vil si her til Stortinget at denne saken har vært bred, vanskelig og krevende for komiteen. Jeg vil derfor understreke en takk til komiteen for alt det arbeid, det har vært mye, som har vært nedlagt i denne saken, og jeg vil uttrykke stor tilfredshet med at det i dag legges fram en enstemmig innstilling på alle punkter, og spesielt når det gjelder denne saken.

Jeg legger til grunn at komiteens medlemmer selv redegjør for de områder i innstillingen som de for øvrig er saksordfører for.

Komiteen slutter seg til regjeringens forslag om bevilgningene på kap. 41 post 45. Komiteen har i sitt arbeid med denne delen av innstillingen hatt en omfattende korrespondanse med presidentskapet. Komiteens brev til presidentskapet og deres svar følger som trykt vedlegg. Jeg viser her til disse vedleggene.

Jeg vil her spesielt henlede Stortingets oppmerksomhet mot det som omfatter presidentskapets brev om Multiconsult og påstandene som framkommer der om uriktig og manglende arbeid. Dette brevet har presidentskapet besluttet å unnta offentlighet, da det kan bli en del av en eventuell framtidig rettsprosess.

Komiteen har akseptert dette. Komiteens syn på dette framkommer i innstillingen slik:

«Komiteen tar til foreløpig orientering at uenighet om byggeprosjektet kan resultere i en rettslig prosess mellom byggherre (Stortinget ved presidentskapet) og konsulent (Multiconsult ASA).»

Det er her viktig for meg å understreke at komiteen ikke tar stilling i denne saken.

Som trykt vedlegg følger også et brev fra presidentskapet hvor deler av innholdet er sladdet. Begrunnelsen fra presidentskapet er at det skal ivareta Stortingets sikkerhet. Jeg vil ikke gå nærmere inn på dette nå, men vil understreke det prinsipielt utfordrende i at komiteen har informasjon som ikke hele Stortinget kan ta del i.

Komiteen uttrykker forståelse og anerkjennelse for arbeidet med rehabiliteringen av Prinsens gate 26, nytt post- og varemtak og ny innkjøring til garasjen. Premissene for arbeidet med sikkerhet knyttet til Stortingets bygninger

endret seg vesentlig etter 22. juli 2011, og sikkerhetshensyn utløste en rekke sikkerhetstiltak i og rundt stortingsbygningen. Stortinget har også gitt sin tilslutning til dette ved budsjettbehandlingene siden prosessen startet.

Det komiteen ser meget alvorlig på, er utviklingen i kostnadsrammen for prosjektet. Kostnadsutviklingen er meget alvorlig, og vi skriver i vår enstemmige innstilling:

«Komiteen konstaterer at bevilgningen til Stortinget, kap. 41 byggeprosjektet Prinsensgate 26, har et nytt, estimert sluttresultat som i budsjettet for 2017 er på 1,8 mrd. kroner. Dette er 350 mill. kroner i overskridelse sammenlignet med hva som ble varslet i statsbudsjettet for 2016, 660 mill. kroner over det som ble varslet i statsbudsjettet for 2015 og 1,1 mrd. over forventet kostnad i beslutningsgrunnlaget fra mai 2013. Dette selv om det ved de ulike milepeler forelå kostnadsanslag med innbakte sikkerhetsmarginer.»

Videre:

«Komiteen er av den oppfatning at budsjettoverskridelsene er svært beklagelige og at det først og fremst er byggherren selv som har ansvaret. De betydelige avvikene i byggeprosjektet Prinsens gate 26 mv. skyldes alvorlige mangler i planleggingen og gjennomføringen av prosjektet.»

Byggherren er her å forstå, etter komiteens oppfatning, som presidentskapet og administrasjonen.

Under fjorårets budsjettbehandling ble det fra komiteens side reist kritikk mot den økte kostnadsrammen som ble beregnet til 1,45 mrd. kr. Komiteen var kritisk til utgiftsveksten og mente Stortinget i større grad burde vært holdt orientert. Stortingets president sa i debatten:

«Presidentskapet vil selvsagt fortsette å følge dette prosjektet tett og løpende vurdere behov for tiltak som skal sikre effektiv gjennomføring og god kostnadskontroll, og vi vil selvsagt kunne fordype oss nærmere i disse punktene i en annen sammenheng – med hensyn til hva komiteen har etterspurt.»

Komiteen konstaterer at den ikke har blitt holdt orientert. Den nye overskridelsen på 350 mill. kr i årets budsjett ble det orientert om tre dager før statsbudsjettet ble lagt fram. Riktignok ble det gitt informasjon om prosjektet til de parlamentariske lederne på et særskilt møte om saken 9. februar 2016. Men parlamentariske ledere utgjør ikke et organ i Stortinget. Informasjon til dem er derfor ikke hva komiteen har etterspurt.

En samlet komité tar ikke stilling til hva som ligger til grunn for de store overskridelsene på det nåværende tidspunkt, men mener det er presidentskapets ansvar å ta stilling til dette. Først når det foreligger en grundig og helhetlig gjennomgang av hele sakskomplekset, kan komiteen ta stilling til hva som er årsaken til de store budsjettoverskridelsene.

Komiteen er kjent med at Riksrevisjonen foretar en gjennomgang av saken, men vil uavhengig av dette foreslå at Riksrevisjonen setter i gang en særskilt undersøkelse av saken i sin fulle bredde. Dette er nødvendig, sakens alvor tatt i betraktning. Derfor mener komiteen at lov om Riksrevisjonen § 9 sjuende ledd første punktum skal komme til anvendelse, og fremmer følgende forslag for Stortinget:

«Stortinget ber Riksrevisjonen om å gjennomgå hele byggeprosjektet Prinsens gate 26 mv.»

Helge Thorheim (FrP) [10:13:19]: Jeg tar ordet som saksordfører for kap. 42, og det gjelder Ombudsmannsnemnda for Forsvaret, Ombudsmannen for Forsvaret og hans administrasjon. Ombudsmannsnemnda skal bidra til å sikre rettighetene til personellet i Forsvaret og medvirke til å effektivisere Forsvaret. Ombudsmannsnemnda utfører en viktig funksjon i det norske Forsvaret, og spesielt er dette viktig i disse tider da vi har personell utplassert på flere steder i utenlandsoperasjoner, samtidig som Forsvaret foretar gjennomgang av sin struktur, og det ligger an til strukturelle endringer i tiden som kommer.

Gjennom årlige meldinger får komiteen innsyn i Ombudsmannsnemndas arbeid, og komiteen har kunnet konstatere det mangfold av oppgaver som nemnda arbeider med. Komiteen har ved behandling av årsrapportene spesielt merket seg det gode arbeidet som er nedlagt for å legge til rette for at våre veteraner blir ivaretatt på en god måte etter endt tjeneste i vanskelige utenlandsoppgaver.

Det foreslås bevilget 7,1 mill. kr til Ombudsmannsnemnda for 2017. Komiteen har ingen merknader og slutter seg til dette.

Jeg vil også knytte noen kommentarer til kap. 41, som gjelder Stortinget, og mine kommentarer knytter seg nærmere bestemt til post 45 Større utstyrskjøp og vedlikehold, nærmere bestemt ombygging og utviding av Stortingets bygningsmasse. Komiteen er meddelt at ombyggingsarbeidet i Prinsens gate 26, som inkluderer nytt post- og varemottak og underjordisk innkjøringstrasé, har behov for en tilleggsbevilgning på 514 mill. kr, slik at kostnadsrammen for prosjektet økes til 1,8 mrd. kr. Også i budsjettproposisjonen for 2016 ble det varslet en kostnadsstigning i prosjektet, slik at kostnadsrammen ble satt til 1,44 mrd. kr, dette grunnet uventede grunnforhold og nødvendig omprosjektering mv. Med de store byggarbeidene som har foregått over tid i det området disse arbeidene foretas, forutsetter jeg at grunnforholdene en arbeider i, er forhold som er vel kjent blant større byggefirma og rådgivende ingeniørfirma.

Det er ikke greit at kontroll- og konstitusjonskomiteen, som budsjettkomité for dette budsjettkapittelet, blir meddelt den nye kostnadsøkningen først ved budsjettbehandling, dette på tross av at komiteen ved forrige behandling ba om løpende informasjon om prosjektet i god tid før neste budsjettframleggelse. Omfanget av kostnadsstigningene i dette prosjektet er meget stort, og det råder fortsatt en del uklarheter rundt hvorfor dette ikke er fanget opp tidligere. Av denne grunn ber komiteen om at Riksrevisjonen gjennomgår hele byggeprosjektet i sin fulle bredde, noe en enstemmig komité har sluttet seg til.

Jeg viser ellers til saksordfører Martin Kolbergs grundige gjennomgang av saken, som jeg i all hovedsak slutter meg til. For øvrig viser jeg til komiteens merknader i innstillingen vedrørende denne saken.

Til slutt vil jeg gi ros til saksordfører Per Olaf Lundteigen for hans arbeid med bevilgningene til Det kongelige hoff samt bevilgningen til apanasje til henholdsvis H.M. Kongen og H.M. Dronningen samt H.K.H. Kronprinsen og H.K.H. Kronprinsessen. Jeg vil spesielt gi honnør for at saken kunne landes med en enstemmig komité, og at den viderefører tidligere prinsipielle vedtak i Stortinget vedrørende disse bevilgningene.

Hans Fredrik Grøvan (KrF) [10:17:18]: I budsjettammen som kontroll- og konstitusjonskomiteen har et ansvar for, ligger Stortingets eksterne organer i tillegg til Det kongelige hus og Stortinget.

Stortingets organer er av stor betydning for vårt demokratiske system. Ombudsmannen for Forsvaret fører tilsyn med alt personell i Forsvaret, herunder vernepliktige, befal og sivilt ansatte, og foretar jevnlige befaringer av militære installasjoner. Stortinget får her en årlig rapport gjennom Dokument 5. Dette er en viktig rapportering til Stortinget, som også i år har vært gjenstand for oppmerksomhet.

I situasjoner der Forsvaret er under omstilling – og det har Forsvaret vært i lang tid – og når det gjennomføres mange store omstillingsprosesser samtidig, er Ombudsmannsnemndas rolle særlig viktig. Ombudsmannen rapporterer om viktige forhold som er sentralt for Stortingets kunnskap, og sett i lys av den til tider noe negative oppmerksomheten som kan bli deler av Forsvaret til del, er det ekstra viktig å ha med seg ombudsmannens rapportering, som gir et utfyllende og nyanserende bilde. For det er grunn til å gi ros til alle som bidrar til å skape en god arbeidsplass, for både militært og sivilt personell på alle nivå i det norske forsvaret. Ombudsmannsnemnda bidrar til å synliggjøre dette, samtidig som ombudet arbeider med og peker på kritikkverdige forhold. Det er viktig for Stortinget å ha med seg dette.

I budsjettet ligger også bevilgningene til Stortingets ombudsmann for forvaltningen, Stortingets kontrollutvalg for etterretnings-, overvåkings- og sikkerhetstjeneste, Nasjonal institusjon for menneskerettigheter og Riksrevisjonen – alle helt sentrale og viktige institusjoner av stor betydning for Stortingets arbeid og vesentlige for å opprettholde gode, demokratiske prosesser i vårt samfunn.

Så er det altså sånn at i denne budsjettbehandlingen er det særlig to forhold som er viet ekstra oppmerksomhet. Det gjelder kostnadene knyttet til oppussing og rehabilitering av Stortingets bygg, og det gjelder forhold rundt budsjettering av poster til Det kongelige hoff. Jeg er glad for at komiteen har samlet seg om et felles syn i begge disse to sakene, og jeg vil også benytte anledningen til å gi honnør til saksordførerne for disse to områdene.

Det er alvorlig, det vi ser nå når det gjelder kostnadene for byggearbeidene på Stortinget. Jeg vil ikke et sekund betvile at det var og er behov for oppussing, rehabilitering og utbygging, og det er flere grunner til at det var helt påkrevd å ta noen viktige grep. Blant annet avdekket 22. juli-terroren behov for en ny gjennomgang av sikkerhetsbehovet også på Stortinget. Jeg betviler heller ikke behovet for et nytt post- og varemottak. Problemet her synes imidlertid å være manglende styring og kontroll med prosjektet og en kostnadsspiral som har løpt løpsk. Budsjettoverskridelsene er svært beklagelige, og det er først og fremst byggheren selv som har ansvaret. De betydelige avvikene i byggeprosjektet Prinsens gate 26 skyldes alvorlige mangler i planleggingen og gjennomføringen av prosjektet. Byggherre er presidentskapet og administrasjonen. Det er disse som er ansvarlige for å informere Stortinget, og det er disse som er ansvarlige også for å foreslå de årlige bevilgningene.

Under fjorårets budsjettbehandling reiste komiteen kritikk mot den økte kostnadsrammen, som da ble estimert til 1,45 mrd. kr, og nå øker altså kostnadene ytterligere. Jeg står fullt og helt bak det som hele komiteen uttrykker,

nemlig at det er kritikkverdig at komiteen, som ansvarlig budsjettkomité, ikke har blitt tilstrekkelig orientert, slik det var forutsatt fra komiteens side i fjor.

Som det framgår av innstillingen, er vi kjent med at Riksrevisjonen skal ta en gjennomgang av saken. Det er bra, men det som det refereres til der, gjelder de regnskapsmessige sidene ved saken. Derfor fremmer komiteen – og Kristelig Folkeparti støtter dette – et forslag om at Riksrevisjonen skal gjennomgå hele byggeprosjektet. Det er dessverre helt nødvendig å få gjort denne gjennomgangen, og det er viktig at det er nettopp Riksrevisjonen som foretar denne gjennomgangen.

Når det gjelder Det kongelige hoff, mener Kristelig Folkeparti, i likhet med resten av komiteen, at det er behov for å se nærmere på premissene for bruk av penger over kap. 1 post 50. I innstillingen framgår det nærmere hvordan komiteen ser for seg at dette eventuelt kan gjøres, og jeg viser i så måte til det som står der. Vi har tillit til at hoffet forvalter midlene etter de forutsetninger som har vært omforent siden endringene etter Slottsutvalget. Imidlertid er det et selvstendig poeng at man i så stor grad som mulig søker å utvise en åpenhet i tråd med de prinsippene som følger av offentlighetsloven. Nå er ikke Det kongelige hoff underlagt offentlighetsloven, det er ikke det som er saken her, jeg vil kun peke på det en samlet komité uttrykker, nemlig at offentlighetsloven gir noen gode retningslinjer som er verdt å ta med seg.

Selv om vi ikke har funnet å støtte statsrådets forslag til justeringer av budsjetteksten, er det etter vår mening ikke grunnlag for å hevde at Kongen urettmessig har brukt penger på seg selv, slik vi registrerer at enkelte medier framstiller budsjettinnstillingen. Vi har stor respekt for den innsatsen Kongen og hans familie yter for nasjonens interesser. En kongegjerning er en livsgjerning som ikke kan sammenlignes med en vanlig arbeidssituasjon. I den sammenhengen er det også klart at hoffet er Kongens organisasjon, og at denne organisasjonen står til tjeneste for kongen, uavhengig av om han er på offisielle eller private eiendommer. Disse særegne forholdene gjør det imidlertid nødvendig at det praktiseres et klart skille når det gjelder midler til verdikende vedlikehold og utvikling av kongefamiliens private eiendommer. Det er viktig å sikre at slike kostnader dekkes av apanasjen. Vi tror det er behov for å sikre en bedre rapportering på dette området.

For øvrig slutter Kristelig Folkeparti seg til forslaget om bevilgning for rammeområde 14 og viser ellers til saksordførers framstilling og innstillingen.

Per Olaf Lundteigen (Sp) [10:23:59]: Som saksordfører for Det kongelige hus og dermed også for Det kongelige hoff, post 50, er det naturlig for meg å gå rimelig grundig inn på det.

Jeg vil først takke for svært grundige drøftinger – det er sjelden en sak er blitt drøftet fra så mange vinkler – og det viktigste, nemlig enstemmige konklusjoner angående forholdet mellom hoffet og kongefamiliens private eiendommer. Det er det som er tema i våre merknader.

Denne saken har en forhistorie. Det var lenge et ønske om å skape mer oversiktlige pengestrømmer og klarere ansvarsforhold mellom staten og kongehuset. Derfor nedsatte regjeringa utvalget for statens kongelige eiendommer, Slottsutvalget, i 1998. Målet var å skape en mer ryddig og åpen forvaltning, og forslagene som utvalget leverte i

2001, innebar at overføring til Det kongelige hoff og de kongelige apanasjene skulle bevilges hver for seg. De kongelige skulle dekke drift av egne eiendommer over apanasjen. Fra 2002 til og med 2016 har det derfor stått i statsbudsjettene at apanasjen skulle dekke utgifter til drift og vedlikehold av private eiendommer. Lønnsutgifter for arbeid på de kongeliges private eiendommer er omfattet av begrepet «drift» i Slottsutvalgets arbeid. Apanasjer skal dermed også dekke lønnskostnader for arbeid. Kort oppsummert skal kongefamiliens apanasje dekke de private eiendommene, mens statens bevilgninger til Det kongelige hoff skal dekke statens eiendommer.

Så opplever vi at det som ble framlagt fra statsråden i år under kap. 1 post 50 Det kongelige hoff, blir endret: Der heter det nå:

«(...) dekning av lønnsmidler for alle ansatte ved Det kongelige hoff,»

– og her kommer poenget –

«inkludert lønnsmidler til ansatte som utfører drift og mindre vedlikeholdsoppgaver på H.M. Kongen og H.M. Dronningens og H.K.H. Kronprinsen og H.K.H. Kronprinsessens private eiendommer.»

Dette temaet har vært gjenstand for grundige drøftinger i komiteen. Det førte til at komiteen mener det er viktig å holde på dette skillet i formålet mellom bevilgninger til hoffet og bevilgninger til apanasje. Når de private kongelige eiendommene brukes til arrangement som er knyttet til de kongeliges offisielle oppgaver, er det utgifter som belastes Det kongelige hoff. Dette bør det rapporteres om i årsberetningen for Det kongelige hoff i etterkant. Komiteen ber også om at det i årsrapporten for Det kongelige hoff rapporteres mer utførlig om bruken av midler til vedlikehold over post 50. Komiteen mener at det så langt som mulig bør utvises åpenhet i tråd med offentlighetsloven om dette. Samtidig – og jeg vil understreke det – konstaterer vi at lovgiveren har tatt det standpunktet at offentlighetsloven ikke gjelder for Det kongelige hoff.

Komiteen legger til grunn at dersom departementet – og det er vesentlig – vil at lønnsmidler for ansatte ved Det kongelige hoff skal kunne brukes til å utføre drift og mindre vedlikeholdsoppgaver på kongefamiliens private eiendommer, kan dette gjøres på to prinsipielt forskjellige måter. Den ene er at utgifter til forvaltning, drift inklusiv lønn, vedlikehold og eventuell utvikling av kongefamiliens private eiendommer rapporteres i årsberetningen for Det kongelige hoff, den andre at apanasjen økes, slik at kongefamilien kan betale for forvaltning, drift inklusiv lønn, vedlikehold og eventuell utvikling av private eiendommer til Det kongelige hoff.

For egen regning vil jeg si at det andre alternativet, at apanasjen økes, er mest ryddig og mest i tråd med Slottsutvalgets arbeid.

Jeg vil bare si til slutt at dette er grundig gjennomgått i komiteen. Jeg er svært glad for at det er en enstemmig innstilling. Uansett syn på Kongehuset har det samlet alle parter her, og det borger for at en står tryggere i diskusjonene framover. Jeg regner med at statsråden, hoffet og Kongen gjennomfører det som her står.

Det andre punktet jeg vil bruke noe tid på, er det som flere har vært inne på, og som er svært viktig, nemlig ombyggingsarbeidet i Prinsens gate 26. Der var det merknader i fjor – korte merknader hvor det ble påpekt at det tilsynelatende har skjedd svikt ved planlegging og/eller gjen-

nomføring. For min del sa jeg: «Dette medlem forutsetter at ansvaret for dette plasseres tydelig.» Det som har vist seg nå, er at det har vært en klar svikt, og den svikten har fortsatt.

Jeg slutter meg helt til det som komitéleder og saksordfører Kolberg sa, at det har vært en bred, vanskelig og krevende sak for komiteen, og den er gjennomgått på en grundig måte, med det største ønske om å komme til bunns i saken, noe vi ikke på en fullgod måte har greid. Jeg vil si at det for meg er ganske uforståelig at Stortinget, ved presidentskapet, valgte seg sjøl som byggherre i stedet for å benytte Statsbygg – Statsbygg, som har en kompetanse langt utover det Stortinget noensinne vil kunne få. Derfor er det viktig at det temaet blir grundig gjennomgått når Riksrevisjonen nå skal se på hele saken.

Ellers vil jeg bare gi noen korte kommentarer til saken.

Det ble våren 2012 igangsatt et omfattende arbeid med en risikovurdering av hele Stortingets bygningsmasse. I januar 2013 ble det, før sikkerhetsgruppa hadde levert sin endelige rapport, vedtatt å inkludere et nytt post- og varemottak i prosjektet for rehabilitering av Prinsens gate 26. Det er spesielt at rapporten fra det som var en sikkerhetsgruppe, kom etter at det ble gjort vedtak om å inkludere hele, noe som var i sikkerhetsgruppas mandat.

Ellers har flere vært inne på kostnadsrammene, som har utviklet seg fra vondt til verre hele veien. Det er vesentlig i forbindelse med det å få klarhet i i hvilken grad det er informert til Stortinget, og om budsjettfullmaktene er fyllestgjørende i forhold til det som kreves av andre departement og andre underliggende etater. Denne saken er meget alvorlig når en ser på kostnadsutviklingen og hva som har skjedd i prosjektet.

Jeg vil også understreke det som saksordføreren sa, at det først og fremst er byggherren sjøl som har ansvaret. Jeg vil ta nøye fram det som sies i innstillinga, at de betydelige avvikene i byggeprosjektet Prinsens gate 26 skyldes alvorlige mangler i planleggingen og gjennomføringen av prosjektet. Presidentskapet og administrasjonen utgjør funksjonen som byggherre og er ansvarlig for å informere Stortinget og foreslå de årlige bevilgningene gjennom budsjettproposisjonene. Derfor er det helt naturlig for oss å lande på den konklusjonen at Riksrevisjonen foretar en gjennomgang av saken i sin fulle bredde, og derfor er det spesielt at vi gjør vedtak om det. Jeg slutter meg fullt og helt til det, og håper at det kan kaste et klart lys over hva som er ansvarsforhold, og hva som har skjedd i saken så langt.

Sveinung Rotevatn (V) [10:32:28]: Det er mange monarkistar i denne salen og nokre republikanarar, men uavhengig av kva ein meiner bør vere styreforma i Noreg, og uavhengig av det prinsipielle synet på det, bør det vere mogleg å samle seg om eit par viktige prinsipp som bør gjelde for Det kongelege hoff.

Dei to viktige prinsippa ein bør samle seg om, er:

1. Det må vere ryddige forhold.
2. Der må bli utvist openheit.

Gjennom ei rekkje artiklar det siste året har Dagbladet vist på ein god måte korleis det dessverre ikkje alltid har vore ryddige forhold i økonomien ved hoffet. Det har vore, slik eg vurderer det, ei samanblanding av det Stortinget har meint skal vere driftsmidlar til hoffet, og det som Stortinget har meint skal vere apanasjen, altså den personlege

løyvinga til medlemmane av kongehuset. Då må eg seie at det var særleg skuffande å sjå i budsjettframlegget frå regjeringa at kommunalministeren forsøker å glatte over dette med formuleringar som gjev inntrykk av at slik har det alltid vore meint at ting skal gjerast – ei slags ettergodkjenning. Etter mi vurdering er det ganske openbert at det ikkje har vore Stortinget sin intensjon.

Difor er eg ekstra glad for at ein samrøystes komité slår fast nettopp det i dag, og at han gjennom sine merknader seier at det er ein bevisst tanke bak at ein har ulike budsjettpostar her. Det er noko som også hoffet må og bør halde seg til.

Det blir skissert to ulike vegar framover for korleis ein kan få meir ryddige forhold. Den eine, alternativ A, er at ein synleggjer i årsmeldinga i større grad kor midlane går – altså at dersom midlar som er løyvde til Det kongelege hoff, blir brukte til f.eks. å gjere arbeid på private eigedomar, skal det synleggjerast, eller, alternativ B, at apanasjen blir auka. Om ein skal auke apanasjen eller ikkje, får bli ein budsjettdiskusjon – han er ganske stor allereie – men frå min ståstad er det i alle fall rimeleg klart at alternativ A, nemleg at det som apanasjen er meint å bli brukt til, er det som han skal bli brukt til, og ikkje til andre budsjettpostar, bør vere det valet ein fell ned på.

Komiteen skriv:

«Komiteen konstaterer samtidig at lovgiver har tatt det standpunkt at offentleglova ikke gjelder for Det kongelige hoff.»

Ja, det er riktig at lovgjevar, altså oss, har teke det standpunktet. Det som er litt forunderleg med det, er at det standpunktet har lovgjevar aldri teke seg bryet med å grunngje, f.eks. då ein innførte offentleglova i si noverande form – ein berre konstaterte at slik bør det vere.

Så leverte underteikna og ein del andre representantar eit representantforslag for ei tid tilbake der vi bad om at nettopp Det kongelege hoff skulle kome inn under offentleglova. Så vart det sendt eit spørsmål til departementet om kva dei meinte om det, og derfrå kom det ei grunngjeving som eigentleg ikkje tok omsyn til spørsmålet. Den grunngjevinga berre viste komiteen – det var vel justiskomiteen – til, og ikkje noko meir. Så var det ein debatt her i salen, der saksordføraren gjekk opp på talarstolen og konstaterte at slik er det. Så gjekk representanten Iselin Nybø, frå stortingsgruppa til Venstre, opp på talarstolen og grunngav godt kvifor det sjølv sagt bør vere slik at også Det kongelege hoff blir omfatta av offentleglova, og ingen fleire tok ordet. Så skriv altså kontroll- og konstitusjonskomiteen no at slik er det – dette standpunktet har lovgjevaren teke.

Sjølv om det ikkje er den saka vi no diskuterer, vil eg likevel seie i mitt innlegg no at det kanskje snart er på tide at lovgjevaren gjer eit forsøk på å grunngje kvifor offentleglova ikkje skal gjelde for Det kongelege hoff. Det fortenestefulle arbeidet som Dagbladet har gjort for å få fram ei rekkje saker som kvar for seg ikkje er nokon skandale, men som har tydeleggjort kvifor det er nødvendig at ein no tek det grepet ein tek, har ikkje vore nokon enkel jobb. Det er ingen enkel jobb å gå etter pengebruk i eit organ som ikkje har ein offentlig postjournal, f.eks.

Det er all grunn til å glede seg over det ansvaret og den ryddigheita som kontroll- og konstitusjonskomiteen no utviser ved å slå fast kva pengar skal og ikkje skal brukast til. Men eg vil oppmode den same komiteen og mine medre-

presentantar til i neste omgang å ta ein liten runde med seg sjølv og spørje seg: Skal det verkeleg vere så vanskeleg å få innsyn i korleis offentlig pengebruk skjer ved Det kongelege hoff? Kanskje skal vi vurdere om den lova som sikrar offentlegheita innsyn i pengebruken i andre offentlege organ, også skal gjelde dette organet.

Snorre Serigstad Valen (SV) [10:38:56]: La meg først slutte meg til innlegget fra representanten Rotevatn. Det var godt. På vegne av SV har jeg tenkt å kommentere noen deler av årets innstilling, som en slags vikar for Bård Vegar Solhjell, SVs representant i komiteen.

I dette budsjettet har kontroll- og konstitusjonskomiteen behandlet saken om byggearbeidene i Prinsens gate 26. Vi folkevalgte har et spesielt ansvar for å ha god kontroll med utgiftene til ombygging av vårt eget bygg. Det må være god styring og god informasjonsflyt, ikke minst dersom ting går annerledes enn man hadde planlagt på forhånd. Og det har gått annerledes enn man hadde planlagt på forhånd. Da komiteen behandlet denne saken i fjor, reiste en samlet komité kritikk mot at kostnadsrammen da hadde økt til 1,45 mrd. kr. I debatten her i salen den gang ba flere komitémedlemmer om å holdes løpende orientert om utviklingen framover. Siden da har kostnadsrammen for prosjektet økt med 350 mill. kr, men komiteen ble ikke orientert om dette før siste dag i forrige sesjon, altså i september i år, like før budsjettet for 2017 ble lagt fram. Det mener komiteen med rette er kritikkverdig. Jeg er enig i merknadene fra komiteen og mener det er grunn til å understreke at dette er en alvorlig sak. Dette er et prosjekt som koster mye penger, prisen har stadig økt, og Stortinget kunne og burde fått mer informasjon om prosessen underveis.

Stortinget er byggherre for dette byggeprosjektet. Med det følger at Stortinget først og fremst sitter med ansvaret for prosessen. Nå må komiteen følge nøye med på denne saken videre, og det er viktig at presidentskapet holder Stortinget løpende orientert. Det er også riktig at Riksrevisjonen nå går igjennom hva som har skjedd. Når den gjennomgangen er ferdig, må komiteen ta stilling til hva som egentlig har skjedd.

I dette budsjettet har komiteen også behandlet bevilgningene til kongehuset, som representanten Rotevatn var innom i stad. For SV er mest mulig åpenhet rundt bruken av disse pengene viktig, og det prinsippet har vært førende for oss. Det er fornuftig og riktig å skille mellom hva bevilgningene til hoffet og bevilgningene til apanasjen skal kunne brukes til. Mens pengene til hoffet skal kunne dekke arbeid ved statens kongelige eiendommer, skal bevilgningene til apanasjen kunne dekke arbeid ved de private kongelige eiendommene. Det skillet har stått tydelig i budsjettene fra 2002 til i år. Det skillet bør vi holde på og må praktiseres. Derfor er det bra at komiteen har stått sammen om å avvise forslaget fra regjeringen om et mer uklart skille mellom disse to postene. Vi mener også det må være åpenhet om hvordan pengene brukes. Derfor støtter vi forslaget om at det rapporteres mer detaljert om bruken av de midlene til hoffet som går til vedlikehold. Så langt det er mulig, bør det også være åpenhet om dette, i tråd med offentlighetsloven.

Dette budsjettet har også et effektiviseringskutt til staten, som ble økt med 0,3 prosentpoeng gjennom budsjettforliket. SV åpner for at det i noen tilfeller kan være mulig å effektivisere offentlig sektor noe og i andre tilfeller mye.

Men det avgjørende er at det skjer på en ansvarlig, planlagt og gjennomtenkt måte. Jeg mener et såpass stort kutt som det som er vedtatt nå, vil kunne gå ut over sentrale statlige oppgaver. Det kan virke som om regjeringen egentlig er litt enig i det, siden de selv har valgt å skjerme Statsministerens kontor for akkurat dette kuttet. Om jeg forsto statssekretæren ved Statsministerens kontors uttalelser til VG riktig, gjorde man det fordi man mente at kuttet ville kunne ramme regjeringens arbeid direkte. Tenk det! At et kutt vil kunne ramme noens arbeid direkte, er altså en leveregel som gjelder Statsministerens kontor, men ikke gjelder politiet eller våre sykehus. Jeg tror flere vil merke at et så stort kutt vil få reelle konsekvenser, ikke bare på Statsministerens kontor. Derfor har SV gått imot denne økningen i kuttet.

Vi bør også se disse innsparingene i lys av våre egne omgivelser. Jeg sitter som sagt ikke i kontroll- og konstitusjonskomiteen, men i finanskomiteen. Mens jeg først har ordet, tenkte jeg å benytte anledningen til å reflektere litt – på egne vegne, vel å merke – rundt noen av utgiftene Stortinget pådrar seg om dagen. I går, f.eks., fikk jeg nye visittkort. Jeg tror alle representantene har fått disse visittkortene, fine visittkort med gullskrift og nytt design. Men jeg har visittkort fra før, faktisk veldig mange, flotte visittkort med en grafisk profil som gjenspeiler stortingsbygningens funksjon og utforming. I den nye profilen er den logoen byttet ut med en riksløve med, hva skal vi si, tvilsom heraldisk til knytning til den egentlige riksløven. Vi har en riksløve, men nå har Stortinget fått sin egen riksløve. Trenger Stortinget det? Hvor mye kostet det å lage en egen riksløve til Stortinget? Skal vi lage eget flagg også? Hvorfor skal Stortinget ha en egen riksløve? Trengte vi egentlig en ny grafisk profil? Trengte jeg nye visittkort? Jeg spør ikke for å lage et stort nummer av noe som sikkert ikke er den veldig store utgiften, men fordi det er en gjennomgående tendens.

Presidenten sa i går i sin flotte tale til Stortinget på Stortingets julelunsj at Stortinget har «Oslos billigste cortado». Trenger Stortinget Oslos billigste cortado? Hvorfor har Stortinget det? Vi har noen av Oslos høyeste lønninger og har fint råd til å betale det en cortado ellers koster. Jeg stiller dette spørsmålet fordi over 130 000 mennesker i Norge mangler jobb når vi går inn i julefeiringen, samtidig som Stortinget pålegger praktisk talt alle statlige etater å spare stadig mer penger hvert år på funksjoner som er viktige for drift av det offentlige Norge. Jeg er bare litt usikker på om vi har et reflektert nok forhold til sammenhengen mellom utgiftene vi selv pådrar oss: etterlønsordningene vi foreslår til oss selv, de flotte nye visittkortene med en ny riksløve i gull, Oslos billigste cortado og den situasjonen vi pålegger andre å måtte rette seg etter. Kanskje burde vi heller gått igjennom denne pengebruken og stilt oss selv spørsmålet: Er alle delene av Stortinget godt nok bemannt? Er rammene til stede for at de ansatte på Stortinget skal kunne gjøre jobben de trenger å gjøre for å serve det norske demokratiet og representantene best mulig? De som selger Oslos billigste cortado her på bygget, er de hyggeligste folk jeg kjenner i hele stortingsbygningen. Det er ikke dem jeg snakker om, men det er pengebruken ellers. Jeg tror Stortinget, spesielt i en tid der vi pålegger alle andre å spare ganske rått med osthøvel, hadde vært tjent med å ha et noe mer inkvisitorisk forhold til utgiftene vi bevilger oss selv.

Statsråd Jan Tore Sanner (H) [10:46:44]: Kontroll- og konstitusjonskomiteen har avgitt sin innstilling for statens bevilgninger til kongehuset for 2017. Komiteens innstilling baserer seg på at Slottsutvalgets arbeid la grunnlaget for dagens ordning med at Det kongelige hoff og de kongelige apanasjer skulle bevilges hver for seg. Komiteen viste til at kongefamiliens apanasje skal dekke de private eiendommene og statens bevilgninger til Det kongelige hoff dekke statens eiendommer.

Det understrekes at siden 2002 er det forutsatt et skille mellom apanasjen og bevilgningene til Det kongelige hoff, der det legges til grunn at når hoffets ansatte utfører oppgaver på de private eiendommene, skal det belastes hoffets bevilgning.

Statens årlige overføringer til Det kongelige hoff er regulert i Grunnloven § 75 e. Bestemmelsen legger ingen føringer for disponering av utbetalingene. Det henger sammen med Grunnloven § 24, som fastslår at Det kongelige hoff er H.M. Kongens egen organisasjon. Det kongelige hoff er ikke underlagt regjeringens instruksjonsmyndighet. Hoffets primære oppgave er å bistå og tilrettelegge for de kongelige. Det gjelder uavhengig av hvor de kongelige befinner seg, enten det er på statlige eller private eiendommer, eller andre steder.

Frem til 2002 ble midlene til hoffet bevilget over apanasjen, som da var eneste bevilgning til kongehuset. Apanasjen var da på et høyere nivå enn i dag, og det var ingen innsyn i kongehusets økonomiforvaltning. Slottsforvaltningen hadde ansvaret for statens kongelige eiendommer, mens hoffet utførte samme type oppgaver på de private kongelige eiendommene.

I kjølvannet av oppussingen på Slottet på 1990-tallet ble Slottsutvalget nedsatt for å gi anbefalinger for en ny organisering og fordeling av ansvar og oppgaver for de statlige kongelige eiendommer samt å foreslå en ny budsjettordning knyttet til disse. Det lå ikke i Slottsutvalgets mandat eller arbeid å se på ordningen for statens overføringer til kongehuset. Dette fremgår av mandatet, gjengitt i Slottsutvalgets sluttrapport fra september 2002. Resultatet av Slottsutvalgets arbeid er dagens ordning for de statlige kongelige eiendommer med ansvarsdeling mellom Det kongelige hoff og Statsbygg.

Samtidig med Slottsutvalgets arbeid ble det også nedsatt en egen arbeidsgruppe for å se på statens overføringer til kongehuset. Bakgrunnen var et ønske om en mer transparent ordning for bevilgningene til hoffet. Naturlig nok ble det også tatt hensyn til hoffets nye oppgaver ved de statlige kongelige eiendommene. Det var ingen forutsetning eller anbefaling om endringer i hoffets oppgaver for de kongelige som sådan, heller ikke for bistand ved de private eiendommene.

Men for å unngå et tosporet system, der noen ble lønnet fra apanasjen, mens andre ble lønnet av bevilgningen til hoffet, ble det anbefalt å samle alle lønnsutgifter på post 50, uavhengig av hvor de ansatte utførte sine oppgaver. Dette ble innført fra 2002.

Etter mal fra statens økonomireglement ble det vedtatt et eget økonomireglement for statens overføringer til Det kongelige hoff, vedtatt ved kronprinsregentens resolusjon av 5. juli 2002. Det ble med andre ord lagt til grunn nokså like regler for overføringer til hoffet og rapportering av bruken av midlene som gjelder for statlige virksomheter.

Dette økonomireglementet sikrer samtidig åpenhet omkring statens overføringer til hoffet og bruken av midlene.

Kongehuset og de kongelige utøver sine funksjoner 24 timer i døgnet, året rundt. Pliktene som følger de kongelige, opphører ikke å gjelde når de er på privat eiendom. Det er med andre ord ikke et geografisk skille for utøvelsen av kongsgjerningen om Hans Majestet er på Slottet eller på Kongsseteren. Det er naturlig at hoffets ansatte er til stede der de kongelige befinner seg, for å bistå og tilrettelegge for dem. Dette gjelder selvsagt også på private eiendommer.

For å unngå misforståelser ble det i budsjettposten til hoffet for 2017 foreslått tydeliggjort at den skal dekke lønnsmidler også til ansatte som utfører driftsoppgaver og mindre vedlikeholdsoppgaver ved de private eiendommene. Dette er oppgaver som ikke har karakter av å øke de kongeliges personlige formue, men som er med på å hjelpe de kongelige i utøvelsen av sitt daglige virke.

Forslaget til presisering var også begrunnet i at det var en praktisk og økonomisk rasjonell ordning at de som kjenner de private eiendommene, utfører løpende driftsoppgaver og mindre vedlikeholdsarbeider. Hoffets ansatte har også den nødvendige sikkerhetsklarering. Det er videre ønskelig å unngå omfattende system for timeføring og internfakturerings for løpende drift og mindre vedlikehold. Jeg vil understreke at departementet ikke hadde som intensjon å endre forutsetningen om skillet mellom apanasjen og bevilgningen til hoffet.

Jeg leser komiteens innstilling som en klar presisering av at investeringer og vedlikeholdsarbeider av verdiøkende karakter på de private eiendommene skal finansieres fra apanasjen, eventuelt ved bruk av private midler. I de enkelttilfellene der hoffets ansatte blir brukt til større prosjekter ved de private eiendommene, skal dette dekkes av apanasjen eller private midler gjennom internfakturerings.

Jeg legger videre til grunn at disse klare forutsetningene fra komiteen ikke er til hinder for at oppgaver som å måke snø, rydde i hagen, vaske eller skifte lyspærer fortsatt kan utføres av hoffets ansatte på de private eiendommene uten omfattende internfakturerings. Jeg vil på grunnlag av komiteens merknader om større åpenhet også ha en dialog med hoffet om hvordan bruk av hoffets ansatte på private eiendommer bør omtales i årsberetningen for Det kongelige hoff i etterkant.

Jeg vil igjen understreke at departementet ikke har hatt som formål å endre premissene for bevilgningene til Det kongelige hoff. Kommunal- og moderniseringsdepartementet vil selvsagt følge opp kontroll- og konstitusjonskomiteens merknader. Vi vil vurdere hvordan det best kan gjøres, og jeg vil holde Stortinget orientert og eventuelt komme tilbake i senere budsjetttopplegg.

Stortingspresident Olemic Thommessen [10:54:26]:

Jeg finner det riktig å knytte noen kommentarer til det som gjelder byggeprosjektet Prinsens gate 26, som altså omfatter totalrehabilitering av Prinsens gate 26, nytt post- og varemottak og ny innkjøringstunnel til garasjen.

Først vil jeg gi uttrykk for at underbudsjetteringen i prosjektet er en sak som presidentskapet tar på det aller største alvor. Jeg er enig med kontroll- og konstitusjonskomiteen i at det er vi som er byggherre og har ansvar for prosjektet. Det er også presidentskapets klare oppfatning at helt sentrale leveranser i prosjektet har holdt altfor dår-

lig kvalitet, noe som har bidratt vesentlig til at kostnadsoverslagene har vært satt for lavt. Som kjent har vi varslet mulig søksmål mot prosjekteringsgruppen, Multiconsult ASA.

Jeg vil innledningsvis også få gi uttrykk for at presidentskapet i forbindelse med budsjettbehandlingen har hatt tett kontakt med kontroll- og konstitusjonskomiteen om denne saken. Komiteen har gått grundig inn i bakgrunnen for saken og fått svar på alle spørsmål som de har stilt til presidentskapet.

Som kontroll- og konstitusjonskomiteen påpeker i sin innstilling, har byggarbeidene vært nødvendige. Videre har sikkerhetshensyn, særlig i lys av det som skjedde 22. juli 2011, vært førende for en rekke av beslutningene som har vært fattet i prosjektet, når det gjelder både innhold og omfang. Prosjektet gir en nødvendig oppgradering av byggstandarden i Prinsens gate 26, som er en gammel bygård, i tillegg til at vi med nytt postmottak og ny innkjøringstunnel har tilrettelagt for trygg og sikker adkomst til Stortinget. Vi bygger for mange tiår fremover, slik at Stortinget får moderne, hensiktsmessige og trygge lokaler.

Prinsens gate 26 hadde et stort behov for oppgradering av alle tekniske anlegg. Dessuten hadde bygget en svært mangelfull brannteknisk tilstand, og trebjelkelagene hadde til dels store deformasjoner. Bygget var også utsatt for sprekkdannelser og skader på grunn av svelling av aluskeer i grunnen.

Jeg vil understreke at selv om rehabiliteringen av Prinsens gate 26 opprinnelig ikke var begrunnet i sikkerhetshensyn, har slike hensyn vært sentrale når det gjelder de valg som er tatt for omfanget og fremgangsformen for prosjektet. En slik utvikling av prosjektet har vært nødvendig for å ivareta de krav og behov som har kommet til underveis, ikke minst innen sikkerhetsområdet.

De anbefalte tiltakene i rapporten fra sikkerhetsgruppen som foretok en omfattende risikovurdering av hele Stortingets bygningsmasse, gikk bl.a. ut på at det ikke var mulig å sikre fasaden i Prinsens gate 26 tilfredsstillende uten å rive bygget innvendig. I sikkerhetsgruppen deltok bl.a. Nasjonal sikkerhetsmyndighet, Politiets sikkerhetstjeneste, Oslo politidistrikt, Statsbygg og Forsvarsbygg.

Jeg registrerer at kontroll- og konstitusjonskomiteen mener den ikke har blitt holdt tilstrekkelig orientert om utviklingen i prosjektet mellom budsjetthandlingene. I den tilsvarende budsjettdebatten for ett år siden ga jeg uttrykk for at presidentskapet kunne gi nærmere informasjon om byggeprosjektet i en annen sammenheng. Det ble derfor gitt informasjon om prosjektet til de parlamentariske lederne i særskilte møter om saken 9. februar og 30. september i år. Det er naturlig at det er de parlamentariske lederne presidentskapet forholder seg til når noe skal kommuniseres mellom budsjetthandlingene, og når det ikke er aktuelt å legge frem noen egen sak for Stortinget i plenum. Vi har følgelig fulgt normal budsjettprosedyre i denne saken. Kontroll- og konstitusjonskomiteen ble som budsjettkomité invitert på møtet 30. september, siden det nye budsjettet skulle legges frem umiddelbart etter dette.

Kontroll- og konstitusjonskomiteen har i innstillingen fremmet forslag om at Stortinget skal be Riksrevisjonen om å gjennomgå hele byggeprosjektet. Det tror jeg er fornuftig. Dette er en stor og alvorlig sak som ikke utelukkende bør behandles av Stortinget selv, og som det vil være nyttig at en ekstern aktør ser nærmere på. Som kjent har

Riksrevisjonen nylig gjennomført interimsrevisjon av byggeprosjektet, hvor det ikke ble avdekket vesentlige funn.

Det har vært et tema at Statsbygg ikke i større grad har vært involvert i byggeprosjektet. Det var i oppstartsfasen av prosjektet kontakt og korrespondanse med Statsbygg og med overordnet departement, som var daværende Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementet. Gjennom dialogen med departementet kom det frem at det nok var mulig for Statsbygg å bistå, men for å påta seg byggherreansvaret ved å fungere som byggherreombud ville det være nødvendig med nærmere utredning av de konstitusjonelle sider ved en slik rolle for Statsbygg. Statsbygg hadde uansett ikke på det daværende tidspunkt kapasitet til å påta seg et slikt oppdrag.

Å benytte Statsbygg som byggherreombud for prosjektet var derfor ikke et alternativ, og vi arbeidet i stedet videre med å etablere et samarbeid med Statsbygg på mer avgrensede områder. Vi har bl.a. engasjert en tidligere prosjektdirektør i Statsbygg, som fortsatt tar oppdrag for Statsbygg, som rådgiver i prosjektet og medlem av prosjektrådet. Videre har prosjektet benyttet Statsbyggs standarddokumenter og -avtaler i de kontrakter som er inngått med leverandørene.

Bruk av Statsbygg som byggherreombud ville for øvrig ikke fratatt Stortinget dets ansvar som eier og bruker, med de oppgaver dette medfører. Jeg vil også presisere at Statsbygg som et eventuelt byggherreombud ikke ville ha erstattet Multiconsult som prosjekterende, for så vidt som dette er to forskjellige funksjoner. Det er likevel grunn til å gå nærmere inn på dette, og vi kommer til å utrede forholdet til Statsbygg for det tilfellet at det viser seg hensiktsmessig å engasjere dem i eventuelle fremtidige prosjekter.

Michael Tetzschner (H) [11:01:17]: Jeg tror jeg begynner med det gledelige, nemlig innlegget fra representanten Snorre Serigstad Valen. Man skal lytte oppmerksomt når SV bekymrer seg for utgiftsvekst. Jeg synes han hadde et utmerket innlegg.

Dog vil jeg ta avstand fra hans oppfatning av at Stortinget har fått en ny riksløve. Vi har ikke fått noen riksløve, vi har fått en havhest! Den kan selvfølgelig bringe tankene hen på 1960-årenes ferdighetsmerke i svømming, hvilket ikke er noen dårlig egenskap for medlemmer av denne forsamling.

Så over til det mer høytidelige, nemlig Stortingets bevilgninger til vår kongefamilie og hoffforvaltningen. Jeg må bare si at jeg synes statsråd Sanners fremstilling av grensesnittet mellom utgifter som skal belastes apanasjen, og utgifter som skal belastes hoffforvaltningen, og grensegangen mellom disse, var forbillig og dekker i hvert fall våre partiers syn på dette i komiteen. Og det er helt riktig – vi ønsker ikke upraktiske ordninger med en omfattende intern fakturering. Dette er nemlig bevilgninger som kommer fra Stortinget, så vi bør ha en praktisk tilnærming, samtidig som man ser på å verdiøkende vedlikehold, som tenderer over til nyanlegg, kan være problematisk. Vi har også skrevet i innstillingen at hvis statsråden mener at de rammene og de kjørereglene man har nå, er for upraktiske, er han velkommen tilbake til Stortinget, og vi vil ha et åpent sinn for å diskutere disse grensegangene.

Mens vi er inne på temaet investeringer i verdiøkende vedlikehold, må også jeg innom Prinsens gate 26 og byggesaken som består av rehabilitering, slik det opprinnelig

er meddelt Stortinget. Hvis man går dit nå, ser man at det er lagt til rette for et fullstendig nybygg, fordi det er et tomrom bak fasaden, som nå står som en potemkinkulisse. Man har på forskjellige stadier i prosjektet inkludert et nytt post- og varemottak noe mer ut fra ønsket om å imøtekomme behov som var meldt etter en sårbarhetsvurdering fra sikkerhetsetatene, samt en nedkjøringsløsning, som vel egentlig er det store problemet. Det er denne tunnelen som for øvrig i tidlig fase var tenkt lagt umiddelbart til postmottaket – det er ofte praktisk å ha det i nærheten av der man skal. Så ble det senere skjøvet 120 meter bort, til Nedre Vollgate. Og det innebar også visse konflikter, som det alltid gjør i en by. Til slutt kom man på denne ideen at man skulle gjøre tunnelinnslag fra Kontraskjæret – omtrent der hvor Schøyen-bussene sto i gamle dager, hvis man husker det.

Når det er noe som funksjonelt ikke bidrar til å øke Stortingets operative evne og man så sterkt begrunner dette med sikkerhetshensyn, er det klart at når Riksrevisjonen skal gå igjennom dette, må man også se på i hvilken grad det har vært et ufravikelig krav fra sikkerhetsorganene om å få denne løsningen, eller om man bare har pekt på ideelle løsninger. Det skulle også vært en del av vurderingsgrunnlaget at man kunne tenkt seg et nullalternativ, hvor man kunne sikret Stortinget bedre ved bl.a. å ha streng tidskontroll av leveranser – det kunne man også tenkt seg, slik at man ikke nødvendigvis fikk en ekstra kjøkkenadgang til Stortinget. I så fall må den være norgeshistoriens dyreste kjøkkenvei. Den tilfører oss ikke noe funksjonelt nytt annet enn kanskje flere vedlikeholdsoppgaver for fremtiden.

Jeg er i trygg forvisning om at Riksrevisjonen vil se på disse sidene. Og selvfølgelig er beslutningsgrunnlaget avhengig av at man når man begynner, vet hvor man skal og ikke utvider prosjektet, og at man også har gode systemer for å takle endringer i prosjektet, så man kommer helberget igjennom. Jeg må si at man er ikke kommet helberget gjennom dette prosjektet sett fra en skattebetalers synspunkt. 1,8 mrd. kr for en kjøkkeninngang er ikke noe vi kan stå for overfor skattebetalerne. Men jeg ser at det er mulig å mene noe annet om dette.

Så er det en side av saken som denne salen bør være litt opptatt av, som selvfølgelig går mer på de interne linjer her i huset. Men det argumenteres for at presidentskapet ikke behøver å forholde seg til en enstemmig budsjettmerknad fra det som faktisk er rette budsjettkomité. Det blir til og med anvist at vi bare skal uttale oss i forbindelse med budsjettmøtet én gang i året. Det gir ikke særlig presis styring.

Man kan spørre om hva hvis styringsdokumentene hadde vært forbilligere i sin informasjon. De har altså bedt sekretariatet trekke sammen den informasjonen som Stortinget har fått gjennom disse årene hvor disse prosjektene har vært aktuelle, og vi ser at det er et par avsnitt hvert år, men det kommer mer og mer inn i beskrivelsen av forrige år hva som egentlig har skjedd. Det er ikke budsjettering, det er historieskriving. Når den da tar lettere eufemistiske former ved at oppussing, renovering, rehabilitering i virkeligheten viser seg å være et totalt nybygg, bare på den vanskeligste måten ved å beholde det gamle skallet, kan man ikke si at presidentskapet er preget av den fortellerkunst og formidlerglede som førstepresidenten ellers er en kjent innehaver av.

Vi må altså insistere på at når Stortingets komité enstemmig sier noe i merknadene og ber om informasjon, og

ikke får den, kan ikke det bli hørt slik at man underveis – den 9. februar, tidlig i budsjettåret – har gitt en orientering til parlamentariske ledere. Vi har ikke noe imot at det orienteres til de parlamentariske lederne, det er ikke det som er problemet. Tvert imot – vi blir begeistret over alle våre kollegaer som får innsyn i hva man tenker og føler i presidentskapet om denne saken. Men vi ber også om at denne budsjettkomiteen, som ved forrige budsjettbehandling var bekymret for utviklingen, blir tettere orientert underveis. Det kan gjøre underverker, for det kan være at vi også da skjønner mer av de dilemmaene som presidentskapet har stått oppe i. I virkeligheten virker dette mer som om man vil holde tingene internt og prøve å hemmeligholde seg vekk fra kritikk.

Jeg må til komitéleder og saksordfører Kolbergs fremragende fremstilling av problematikken nevne et punkt. Han sa at komiteen hadde akseptert ønsket om å holde tilbake fra offentligheten en del opplysninger. Det er for så vidt riktig at komiteen har slått seg til ro og imøtekommet disse ønskene. Men jeg vil fra denne talerstolen si at jeg er ikke enig i skjønnsutøvelsen og lovanvendelsen når det gjelder offentlighetsloven – vi sier at vi ikke har den, men allikevel prøver vi å etterleve den her i Stortinget – som også må være gjenstand for diskusjon. Vi kan ikke føre en debatt med mening hvis vi ikke også kan referere til hovedtallene. Men jeg har også som et eksempel på dette brakt i erfaring at man da skal bryte et ønske om å holde ting unna offentligheten ved ikke å referere søksmålssummen som er adressert i dette prosessvarselet til Multiconsult, og at man heller ikke får bruke i den brede offentligheten det første tallet som presidentskapet la til grunn da de den 23. mai 2013 ga endelig beskjed om at disse prosjektene skulle iverksettes, selv om man da ikke kjente til løsningen for innkjøringen – den kom jo som kjent året etterpå. Det må være mulig å kunne referere til slike hovedtall, slik at skattebetalerne kan orientere seg og vurdere om dette er et prosjekt som har vært under tilfredsstillende styring. Mitt svar på det er vel nå fremkommet av innlegget mitt.

Presidenten: De talere som heretter får ordet, har en talletid på inntil 3 minutter.

Per Olaf Lundteigen (Sp) [11:11:32]: Jeg vil også understreke alvoret i presidentskapets opptreden ved bygging av Prinsens gate, slik som representanten Tetzschner nå framstilte det, og at det er viktig å få plassert ansvaret for den betydelige svikten som har skjedd. Men da jeg ba om ordet, gjaldt det statsråd Sanners innlegg, som kan skape tvil om det komiteen har gjort.

Fra 2002 til 2016 var det klare formuleringer angående kap. 1 post 50 når det gjelder forholdet mellom hoffet og kongefamiliens private eiendommer. I år kom det endringer, hvor det står

«inkludert lønnsmidler til ansatte som utfører drift og mindre vedlikeholdsoppgaver på (...) private eiendommer».

Det er nå det kom en endring. Derfor er statsrådens forklaring ganske spesiell når han sier at det er skrevet for å unngå misforståelser, at det er for å få til presiseringer av praktiske ordninger, og at det ikke endrer forutsetningene for skillet. Jo, det er det det gjør. Det har vel ikke vært noen tvil om det statsråden sa om investeringer på kongefamili-

ens private eiendommer, at det skulle være av apanasjen. Det burde heller ikke vært tvil om at det som gjelder vedlikehold av private eiendommer, skulle være av apanasjen.

Det som har vært det store spørsmålet, har vært lønnsutgifter for arbeider på og drift av kongefamiliens private eiendommer. Her har komiteen vært rimelig presis, for vi sier i vår innstilling:

«Når de private kongelige eiendommene brukes til arrangementer som er knyttet til de kongeliges offisielle oppgaver, er det utgifter som belastes Det kongelige hoff.»

Det er ingen tvil om det. Komiteen ønsker ingen byråkratiske endringer her. Samtidig sier komiteen senere i innstillingen at den

«legger til grunn at dersom departementet vil at lønnsmidler for ansatte ved Det kongelige hoff skal kunne brukes til å utføre drift og mindre vedlikeholdsoppgaver på kongefamiliens private eiendommer, kan dette gjøres (...)».

Det er nettopp «utfører drift og mindre vedlikeholdsoppgaver» som er det som er formuleringen i statsrådets forslag overfor Stortinget, som Stortinget ikke slutter seg til. Så det er meget presise formuleringer fra vår side, og jeg forventer at statsråden følger det opp – etter det som her er skrevet, og det som er sagt.

Marit Arnstad (Sp) [11:14:29]: Jeg vil bare, på tampen av debatten, få lov til å knytte noen kommentarer fra Senterpartiets stortingsgruppe til utbyggingsprosjektet i Prinsens gate 26. Jeg synes, på linje med det også andre talere har sagt her i dag, det er grunnlag for å understreke alvoret i den saken. Det er en prosess der det på mange måter er overraskende at en ikke har hatt bedre kostnadskontroll og heller ikke bedre styring med prosjektet enn det som har vært tilfellet.

Som representanten Tetzschner var inne på, er det en fordel når en starter et prosjekt, å vite hvor man skal. Men det er også viktig at en underveis evner å bremse når en ser at farten blir for stor.

Det er riktig som stortingspresidenten sa, at dette har vært tatt opp i møter med de parlamentariske lederne to ganger – både i februar og i september – og jeg har lyst til å understreke de tre punktene Senterpartiets stortingsgruppe tok opp i de møtene. Det ene er at vi har etterspurt hva som er blitt gjort underveis for faktisk å redusere kostnadene i prosjektet. Vi har vært overrasket over en del av de vurderingene som er gjort omkring byggherrerollen, særlig forholdet til Statsbygg. Vi har også gitt klare synspunkter på hvordan vi ser på et eventuelt søksmål, og da ikke minst prosessrisikoen relatert til den typen søksmål.

Senterpartiet registrerer nå at Riksrevisjonen skal gjennomgå prosjektet. Det synes vi er positivt og viktig, og vi synes det er naturlig at en da, også fra Stortingets side, kommer tilbake til de ulike sidene av denne saken når den gjennomgangen er fullført.

Martin Kolberg (A) [11:16:25]: Jeg tar ordet for å si at jeg synes det er bra og viktig at det er et tydelig sammenfall mellom stortingspresidentens uttalelser her i denne debatten og komiteens synspunkt på alvoret i denne saken. Det var en viktig uttalelse fra presidentens side, men jeg vil også si at det var en helt nødvendig uttalelse.

Presidenten sier, i likhet med komiteen, noe annet som også er viktig, og som jeg derfor vil understreke nå på slutten av denne diskusjonen, nemlig erkjennelsen av at det er presidentskapet/stortingsadministrasjonen – men presidentskapet prinsipielt – som er byggherre i denne saken. Og det står i komiteens innstilling at det er byggherren som sitter med hovedansvaret for den situasjonen som dette prosjektet er kommet i. Det er det nødvendig å si veldig tydelig, slik som komiteen har uttrykt seg og i arbeidet med denne saken.

Representanten Tetzschner kommenterte min forståelse av at det var en del brev som ikke var kommet hit, og ett som er sladdet, som det heter, eller sensurert for plenum. Jeg vil da bare vise til det jeg sa i mitt første innlegg, nemlig at jeg mener at det er veldig problematisk. Det er forståelse i komiteen for at det brevet, som er omfattende, og som inneholder mange påstander om manglende arbeid fra Multiconsults side, kan være et rettsdokument og derfor holdes unna. Men det som jeg synes har vært vanskeligere – og det vil jeg si herfra en gang til – er administrasjonens og dermed også presidentskapets ønske om å sensurere andre, mer ordinære brev til Stortinget i plenum. Det vil framgå av vedleggene til saken hva som er sensurert, og jeg vil si til Stortinget at det har vært en veldig vanskelig sak for komiteen å akseptere. Det er en prinsipiell sak som jeg vil utfordre presidentskapet til å tenke igjennom ved senere korsveier, at én komité i en sak som dette sitter med et sett med opplysninger som ikke plenum får full tilgang til. Det er et prinsipp som bør diskuteres veldig grundig, for det er klart at det utfordrer plenum som sådan.

Til slutt vil jeg si at Stortinget nå kommer til å slutte seg til at rammen for byggeprosjektet skal være 1,8 mrd. kr. Hvis vi kommer i den situasjon at det ikke er nok, formoder jeg at Stortinget i plenum blir løpende orientert om det, slik at man kan ta stilling til det, og at vi ikke kommer i en slik situasjon som dette en gang til.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til sak nr. 2.

Etter ønske fra finanskomiteen vil presidenten foreslå at sakene nr. 3, 4 og 5 behandles under ett.

– Det anses vedtatt.

Sak nr. 3 [11:19:35]

Innstilling fra finanskomiteen om bevilgninger på statsbudsjettet for 2017 vedrørende rammeområde 19 Tilfeldige utgifter og inntekter, rammeområde 20 Finansadministrasjon mv., rammeområde 22 Utbytte mv., samt garantier under Finansdepartementet, statsbudsjettets 90-poster og kapitlene som gjelder overføring til og fra Statens pensjonsfond utland (Innst. 5 S (2016–2017), jf. Prop. 1 S (2016–2017), Prop. 1 S Tillegg 2 (2016–2017) og Prop. 1 S Tillegg 5 (2016–2017))

Sak nr. 4 [11:20:33]

Innstilling fra finanskomiteen om Representantforslag fra stortingsrepresentantene Janne Sjølmo Nordås, Geir Pollestad, Trygve Slagsvold Vedum og Anne Tingelstad Wøien om den planlagte sentraliseringen av Skatteetatens kontorstruktur (Innst. 149 S (2016–2017), jf. Dokument 8:119 S (2015–2016))

Sak nr. 5 [11:21:02]

Innstilling fra finanskomiteen om ny saldering av statsbudsjettet 2016 (Innst. 150 S (2016–2017), jf. Prop. 34 S (2016–2017))

Presidenten: Etter ønske fra finanskomiteen vil presidenten foreslå at taletiden blir begrenset til 5 minutter til hver partigruppe og 5 minutter til medlem av regjeringen.

Videre vil presidenten foreslå at det – innenfor den fordelte taletid – blir gitt anledning til replikkordskifte på inn-til seks replikker med svar etter innlegg fra medlemmer av regjeringen, og at de som måtte tegne seg på talerlisten utover den fordelte taletid, får en taletid på inntil 3 minutter.

– Det anses vedtatt.

Hans Olav Syversen (KrF) [11:21:52] (komiteens leder og ordfører for sakene nr. 3 og 5): Jeg er sikker på at presidenten skjønner at dette er vårt bidrag til den effektiviseringsreformen som er omtalt i en av innstillingene som vi nå behandler.

Jeg skal være veldig kort. Når det gjelder sak nr. 3, innstilling fra finanskomiteen om bevilgninger på statsbudsjettet for 2017 vedrørende rammeområder 19, 20, 22 og 90-poster og kapitlene som gjelder overføring til og fra Statens pensjonsfond utland, vil jeg i grunnen bare vise til at dette er en del av det store debattopplegget vi hadde under finansdebatten. Så jeg har ikke behov for å gjenta argumentene for de posisjoner vi har inntatt i den saken.

Når det gjelder sak nr. 4, som gjelder den planlagte sentraliseringen av Skatteetatens kontorstruktur, som det heter i Dokument 8-forslaget, har vi fra Kristelig Folkepartis side fremmet et eget forslag, som jeg gjerne vil referere og ta opp. Det gjelder mindretallsforslag nr. 1 i innstillingen:

«Stortinget ber regjeringen om å foreta en ny vurdering av antall statlige skattekontorer ut fra overordnede distriktpolitiske vurderinger og betydningen statlige arbeidsplasser har i denne sammenheng.»

Bakgrunnen for vårt forslag er at det er en omfattende endring i strukturen som nå skjer. Vi registrerer at regjeringen selv – uten egentlig å gi noen særskilt begrunnelse – har føyd på noen kontorer i tillegg til det forslaget som er fra etaten. Det sier meg at her har man kanskje diskutert noen kontorer ut fra distriktsmessige hensyn, men det er det vanskelig å se ut fra det som regjeringen selv har skrevet. Vi mener at dette er å gå for langt i å legge ned kontorer, og vil derfor fremme dette forslaget for å få en ny vurdering ut fra de forutsetninger som jeg nevnte i mitt innlegg.

Når det gjelder sak nr. 5, innstilling fra finanskomiteen om ny saldering av statsbudsjettet for 2016, vil jeg ta opp Kristelig Folkepartis forslag, som handler om mindreforbruk når det gjelder innsatsstyrt finansiering i helsevesenet. Vi foreslår at de midlene ikke inndras, men overføres til de regionale helseforetakene.

Dermed har jeg tatt opp de forslagene vi har i samtlige innstillinger.

Presidenten: Representanten Hans Olav Syversen har tatt opp de forslagene han refererte til.

Svein Flåtten (H) [11:25:31]: Jeg skal konsentrere meg om vår fagproposisjon og Innst. 5 S, hvor det ikke er

de store uenighetene, men hvor det er betydelige og kraftige merknader fra særlig Arbeiderpartiet rundt regjeringens oljepengebruk i de ordinære budsjetter. Jeg blir fristet til å assosiere dette med skriftstedet om å se splinten i sin brors øye, mens man ikke blir var bjelken i sitt eget.

Det er en gjentatt kritikk av regjeringens oljepengebruk, og jeg tror det er en dristig kritikk, for man får ikke øye på sin egen bruk, og ikke minst innretningen av den, og heller ikke at man har en skatteøkning på 10 mrd. kr, ca., i hvert eneste budsjett. Hva var egentlig hensikten med å sluse midler fra fondet inn i norsk økonomi hvert år gjennom handlingsregelen? Jo, det skulle skape vekst i økonomien, og det skulle gå til vekstfremmende investeringer i vei, bane, infrastruktur, skole, utdanning, forskning osv. – dette som vi kjenner så godt. Og slik er det blitt. Men under vår regjering har innretningen gått mer mot de riktige investeringer enn under de rød-grønnes. Man kan bare bla opp i nasjonalbudsjettet, og der vil man se at det er en endring i det man bruker på de «riktige» tingene.

Så skulle praktiseringen være slik at man skulle investere mer når tidene gikk imot, og mindre i medgangstider. Vi har hatt motgang – det hadde vi under finanskrisen. Da brukte man mer oljepenger, og vår soliditet og vår oljepengebruk kunne støtte raskt opp under banker og finansinstitusjoner. På samme måte har man møtt oljeprisnedgangen i 2014 og årene etter det med kraftfulle tiltak. Allikevel har man ligget godt under handlingsregelen – det siste året på rundt 3 pst. I løpet av de tre årene har regjeringen brukt 596 mrd. kr av oljepengene, som vi kaller det. Arbeiderpartiet har brukt ca. 590 mrd. kr – og nå har jeg vært veldig hyggelig i utregningen og ikke brydd meg så mye om den budsjettriksingen som foregikk i fjor, da man hadde en inndekning på penger som man visste ikke ville komme inn, altså en forsvinnende liten forskjell. Allikevel gjør man det til et poeng at fondet visstnok skal gå tomt i 2045, hvis man forutsetter at bruken er den samme som nå. Men da ser man helt bort fra alle de forbehold som man må ta. Det vil komme kriser, det vil komme nedgangstider, det vil komme oppgangstider – veldig mye kommer til å skje i de årene som ligger foran oss. Da kan man ikke forskuttede at oljepengebruken vil ligge der den har ligget, i den motsyklusen som vi nå har. Tvert imot skriver regjeringen faktisk at handlingsrommet vil bli mindre, og vi vil selvsagt opptre deretter. Det er heller ingen økonomer å få øye på som har kritisert oljepengebruken, særlig når det gjelder de budsjettene som har vært. Og hvem ville egentlig tørre det, i den kraftige motgangen vi har hatt? Så det er egentlig bare Arbeiderpartiets nærmest robotiserte retorikk som sier dette om og om igjen, og jeg assosierer igjen, men denne gangen med eventyret om god dag, mann – økse-skaft.

Vi løser ikke den situasjonen vi er i, ved polemikk på autopilot og rop om krise ved hver eneste anledning. Det tror jeg vi løser bare ved hardt arbeid for å fremme omstilling, som igjen kan skape nye arbeidsplasser. På 2040-tallet ligger det ikke til meg å vite hva den neste generasjon vil spørre om, men det vil forundre meg hvis de da stiller spørsmål om man hadde en politikk i 2016 som gjorde fondet 6 mrd. kr større eller mindre enn andre politiske partier hadde forslag om, så langt frem. Det spørsmålet man vil få, er: Hva er blitt gjort gjennom 20–30 år for å skape nye arbeidsplasser for en hel generasjon? Politiske resultater om hva vi skal leve av i fremtiden, hva vi skal investere i,

hvordan vi skal skape arbeidsplassene, er det det vil bli spørsmål om. Det vil ikke bli spørsmål om akkumulert politisk retorikk.

Trygve Slagsvold Vedum (Sp) [11:30:40]: Det er litt forunderlig at Høyres finanspolitiske talsmann henfaller til kun retorikk når det gjelder oljepengebruk og ansvarlig budsjettering. Noe av debatten når det gjelder offentlig pengebruk i høst, har jo bl.a. handlet om det budsjettforliket vi fikk, der man finansierte nye varige utgifter ved å skyve på prosjekter, ta ekstraordinære utbytter og ta driftskreditter, men ikke reelt sett nedprioritere andre satsinger.

Det budsjettforliket som kom, gjør jo at man får en større finansieringsutfordring framover enn man hadde før budsjettforliket. Det er summen av alle disse manglende prioriteringene som vi i opposisjonen har påpekt gang etter gang, gjør at man får en dårligere finansiering av velferdsstaten på sikt. Politikk handler også om å prioritere.

I dag skal vi behandle en ny sentraliseringsreform. Det har vært en blå tråd i regjeringens arbeid at alle offentlige virksomheter skal sentraliseres. I politiet ser vi nå en voldsom sentralisering i hele landet, med stor uro rundt den såkalte nærpoltireformen, som har blitt en fjernpolitireform. Vi ser det i kommunal sektor, der regjeringen tross enormt mange ulike former for lokking, økonomisk tvang, og – det er litt uparlamentarisk å si – nesten skjulte trusler om at nå må man slå seg sammen. Det gir ingen respons, men nå i siste omgang tror man at man skal begynne med tvangssammenslåinger etter jul.

Vi har sett det på sykehus, og vi har sett det på Nav, der det skal være et framskritt at Nav-brukerne ikke skal kunne møte en person personlig, men at all kontakt skal skje gjennom en PC-skjerm. Og i dagens behandling ser vi det på Skatteetaten. Man skal fjerne ca. 500 statlige stillinger rundt omkring i hele landet og sentralisere etaten til noen få steder. Vi mener det er en feil retning å gå i.

For det første mener vi det er viktig med nærhet til et skattekontor mange plasser. Ta f.eks. mitt eget fylke, Hedmark. Trysil er et typisk sted med veldig mange gjestearbeidere, og det er klokt å ha ID-kontroll i nærheten, så de slipper å reise langt. Det blir lettere for arbeidsgiverne og gjør det enklere å ha et ordnet og skikkelig arbeidsliv. Det fyller viktige funksjoner, spesielt der det er mye arbeidskraft som er midlertidig i Norge.

Det er også viktige arbeidsplasser for nærmiljøet. Noe vi må tenke på innen offentlig sektor, er at desentraliserte arbeidsplasser skaper et mer variert arbeidsmiljø og gjør at det er lettere for folk å flytte dit og bosette seg der, og at det er lettere for andre bedrifter å få kompetent arbeidskraft fordi det er arbeidsplasser til begge.

Vi kan ikke gjøre som regjeringen gjør nå, at man tenker på hver enkelt statlige eller offentlige etat for seg, og ikke ser på de helhetlige samfunnsvirkningene. De helhetlige samfunnsvirkningene blir veldig store når man sentraliserer arbeidsplasser fra Nav, når man sentraliserer arbeidsplasser fra skatteetat, når man sentraliserer arbeidsplasser fra lensmannskontor, og når man reduserer lokale sykehus og sentraliserer tilbud og arbeidsplasser derfra. I sum gjør det at man får en annen samfunnsutvikling, og man kan bare reise over svenskegrensen og se hvilken samfunnsutvikling det blir. Da får vi et annet land der alt av vekst og kraft skal konsentreres rundt de største byene,

og resten av landet gradvis avfolkes. Det har ikke vært noen vellykket politikk for Sverige, og det kommer ikke til å bli noen vellykket politikk for Norge. Norge må ikke bli Sverige. Vi har ført en mye mer fornuftig politikk, som har gjort at vi har utviklet hele landet.

Det skal være endringer, men den voldsomme sentraliseringen som nå skjer innenfor Skatteetaten, mener vi er uklok. Den fører til sentralisering av lokalsamfunn, og den gir dårligere tilbud til lokale næringsdrivende og lokalmiljøet.

Det er synd at ikke flere i Stortinget er mer bekymret for den sentraliseringen denne reformen fører med seg. Jeg håper at flere enn Kristelig Folkeparti, når det kommer til stykket, velger å stemme imot reformen. For dette er ikke en god reform, det er ikke en gjennomtenkt reform, og den fører til et dårligere tilbud.

I Norge har vi veldig høy tillit til Skatteetaten. Det er en stor kapital at vi har tillit mellom innbyggere og skatteetat, og nærhet til disse tjenestene i nærmiljøet er en del av det som gjør at vi har et høyt tillitsforhold, og vi bør videreutvikle det.

Jeg tar opp våre forslag i saken og håper at flere partier, når det kommer til stykket, ser at det er klokt å se hele landet, ikke bare Oslo sentrum.

Line Henriette Hjemdal overtok her presidentplassen.

Presidenten: Representanten Trygve Slagsvold Vedum har tatt opp de forslagene han refererte til.

Marianne Marthinsen (A) [11:35:33]: Nå er ikke debatten om nysalderingen stedet for det store slaget om tilstanden i norsk økonomi og hvorvidt den økonomiske politikken fungerer eller ikke. Det er og skal være en teknisk justering. Men salderingen gir jo Stortinget viktig informasjon om hvordan året faktisk har utviklet seg, og hvorvidt de forutsetningene vi la til grunn da vi behandlet budsjettet for et år siden, har stått seg.

Det har lenge vært varslet lysning i økonomien. Da vi behandlet 2017-budsjettet for et par uker siden, kunne vi f.eks. lese i Gul bok at veksten i norsk økonomi ser ut til å være på vei opp igjen, understøttet av en kraftfull økonomisk politikk. Lignende passuser kunne vi lese da vi behandlet 2016-budsjettet for et drøyt år siden. Vi har ved flere anledninger siden da – og i og for seg tidligere også – hørt både finansminister og statsminister forsikre om at den økonomiske politikken virker kraftfullt, at ledighets toppen snart er nådd, og at bedre tider kommer.

Når jeg bruker litt tid på dette innledningsvis, er det fordi vi har fått en nysaldering til behandling hvor inntekter fra skatter og avgifter nedjusteres med 15 mrd. kr for Fastlands-Norge, hvor overføringen til Statens pensjonsfond utland, SPU, reduseres med 82 mrd. kr, hvor overføringen fra SPU foreslås økt med 3,5 mrd. kr, hvor oljekorrigert underskudd øker, og hvor den underliggende utgiftsveksten øker, sammenlignet med de tallene som lå til grunn, da vi behandlet budsjettet i fjor.

De anslagene var rett og slett for optimistiske. Nå når vi er på vei inn i et nytt budsjettår hvor det er lagt til grunn at vi skal opp i en vekst på 1,7 pst. for Fastlands-Norge, og hvor det er forutsatt at de aller viktigste vekstbidragene utover privat forbruk skal komme fra eksport og bedriftsin-

vesteringer, må vi i hvert fall bruke litt tid på å reflektere rundt det.

Det som gjør meg bekymret, er at det er lite i tallene som nå tyder på at det er noen stor vekst i eksporten. Det er lagt til grunn en vekst i vare- og tjenesteeksporten på 4,3 pst. Men hvis vi ser på det siste året fra november 2015 til november 2016, har eksporten faktisk falt med 1,8 pst. Industriproduksjonen fortsetter å falle, og bedriftsinvesteringene er lave.

Dette er ikke noe forsøk på svartmaling eller å snakke Norge ned. Det er mer et uttrykk for en reell bekymring nå når vi står ved en korsvei og vi ser at fasiten for inneværende år ble mer dyster enn vi la til grunn, og hvor det ut fra en vurdering av hvordan de viktigste vekstdriverne faktisk utvikler seg nå, er grunn til i hvert fall å spørre seg om hvorvidt det er en reell risiko for at vi ser den samme type fasit når vi kommer til nysalderingen neste år. Så får vi ta den store debatten om hva det betyr for den økonomiske politikken, seinere. Det er ikke rom for det i dag. Men i og med at representanten Flåtten startet ballet litt her, er det i denne sammenheng verd å nevne de merknadene knyttet til Innst. 5 S som Arbeiderpartiet, SV og Senterpartiet står sammen om, og hvor vi uttrykker dyp skepsis til at stadig mer oljepenger brukes til å dekke løpende utgifter over statsbudsjettet. Dette er ikke snakk om motkonjunkturpolitikk, men om at én av sju kroner som brukes i budsjettet, hentes fra SPU, og at det i stor grad er løpende utgifter som dekkes.

Situasjonen er fundamentalt annerledes nå enn den var i 2008–2009 med finanskrisen. Det overrasker meg litt at representanten Flåtten har en så lettvinnt analyse. Det er klart at når oljepengebruken etter hvert utgjør en så stor del av budsjettet og dekker løpende utgifter, blir vi også sårbar for mulig feilinnretning av økonomien og nedbygging av konkurranseutsatt industri.

Til slutt vil jeg kort nevne saken om skattekontorstrukturen. Det har vært Arbeiderpartiets holdning gjennom mange år, også mens vi selv satt i regjering, at plassering av skattekontor er en oppgave som hører til regjeringen. Det mener vi fortsatt. Vi mener det ikke er hensiktsmessig at Stortinget i plenum skal bestemme hvor skattekontorene skal ligge. Men det betyr ikke at vi er likegyldige til hvilke prinsipper som skal ligge til grunn når regjeringen gjør denne type vurderinger. Det å bygge gode fagmiljøer, det å ha en effektiv struktur, er selvsagt veldig viktig, men det er også helt nødvendig å ta hensyn til at Norge er et langstrakt land. De geografiske avstandene er mange steder store, og det har vært viktig for oss å få på plass merknader om at reell reiseavstand må være en del av vurderingen. Det regner jeg med at regjeringen merker seg.

Jeg tar med dette opp Arbeiderpartiets forslag.

Presidenten: Representanten Marianne Marthinsen har tatt opp det forslaget hun refererte til.

Roy Steffensen (FrP) [11:40:52]: Dette er årets siste dag, og jeg tenker at det som kan sies om budsjettet, er blitt sagt, så jeg har ikke tenkt å bruke mye tid på dette.

Jeg registrerte, som representanten Flåtten, at Arbeiderpartiet har en del merknader inne om oljepengebruk, men jeg ser for meg at dette er en diskusjon og debatt som vi skal fortsette for fullt i året som kommer. Det blir et langt

år med valgkamp, og dette temaet kommer nok til å være veldig sentralt.

Jeg vil bare nevne at i perioden med de rød-grønne do-blet oljepengebruken seg fra 69,8 mrd. kr til 136,6 mrd. kr. I den perioden fikk vi ingen nødvendige reformer igang-satt, ingen nødvendige grep for å gjøre noe for en omstil-ling som vi så var nødt til å komme. Vi opplevde at det var et økt vedlikeholdsetterslep både på vei og jernbane og på offentlige bygg. Dette er noe som denne regjeringen har gjort noe med, så vår økning i oljepengebruk er i tråd med det som var forutsetningen da handlingsregelen ble innført i 2001. Vi bruker mer penger på kunnskap, på forskning, på skattelettelser og på å redusere vedlikeholdsetterslepet på bl.a. vei og jernbane. Men jeg regner med at vi skal fort-sette neste år med denne type debatt, så jeg skal ikke trekke ut dette særlig lenger.

Jeg vil benytte anledningen til å takke komiteen for godt arbeid i det året som har vært. Vi har fått på plass en skattereform som bl.a. skal senke selskapsskatt og skatten for personer til 23 pst. innen 2018. Etter noen ekstrarunder klarte vi å få landet et statsbudsjett også for 2017. Jeg vil med det ønske komiteens medlemmer og ansatte en god jul og et godt nytt år, og så møtes vi til ny dyst i 2017.

Presidenten: Jeg er sikker på at representanten Stef-fensen mente at det var siste møte i stortingssalen dette året – og ikke siste dag i året.

Trine Skei Grande (V) [11:43:17]: Det var en viktig presisering, for mange av oss har tenkt å nyte de siste dagene av året!

Jeg skal ikke gjenta budsjettdebatten, så jeg kommer egentlig bare inn en stemmeforklaring som angår Doku-ment 8:119 S for 2015–2016, representantforslaget fra Senterpartiet. Venstre kommer til å stemme for forslag nr. 3 primært og kommer til å støtte forslag nr. 1 sekun-dært, sånn som jeg regner med stemmegivningen vil bli lagt opp. Grunnen til det er at vi har kjempet hardt for å få flyttet ut arbeidsplasser, og dette må ses i den helheten.

Men bare så det er sagt: Jeg hørte representanten fra Senterpartiet sitt flammende innlegg for skattekontor, men det er viktig å ha med seg litt historie, sjøl om Senterpartiet har forlatt salen. For i 2011 la Senterpartiet i regjering ned 48 skattekontor, i 2012 foreslo de å legge ned 70, men for-di det ble så mye bråk, ble det bare lagt ned 55.

Så da er ikke hundre og ett ute, men hundre og tre ute for den som prøver å argumentere for at dette er reformer man er imot. Vi må være med og fornye velferdsstaten til enhver tid. Vi må være med og fornye strukturen vår til en-hver tid, og vi må være med på endring. Det er en endring som Senterpartiet er for i regjering og imot i opposisjon, ved enhver anledning. Så hvis man ikke vil møte seg sjøl i døra, gjelder det å ha en god plan for hvordan man skal få arbeidsplasser ut rundt omkring i landet, men det betyr ikke at man ikke skal endre noe i offentlig sektor. Det men-te heller ikke Senterpartiet da de satt i regjering.

Snorre Serigstad Valen (SV) [11:45:22]: Jeg setter stor pris på representanten Skei Grandes retoriske evner, men når det snakkes om å møte seg selv i døra, vil jeg – uten å spille opp til tidenes debatt – minne om at Venstre nylig har reddet regjeringen, igjen, og belønnes ifølge

ryktene med Per-Willy Amundsen som ny statsråd. Så kan jo alle reflektere litt over det på egenhånd.

Jeg hadde egentlig bare tenkt å varsle at SV stemmer for Arbeiderpartiets forslag nr. 1 i Innst. 5 S for 2016–2017, og om det er nødvendig, tar jeg opp forslagene vi er med på i Innst. 149 S for 2016–2017. Jeg vil understreke at effektiviseringen som følger av digitalisering og ny tek-nologi i statlige etater, bør brukes til å skaffe til veie et bedre tilbud til innbyggerne og ikke sentralisere og effek-tivisere bare for innsparingens skyld. Jeg vil legge til at vi i SV ikke forstår helt det hensiktsmessige i å bygge ned Skatteetatens tilstedeværelse rundt omkring i landet, gitt den oppmerksomheten f.eks. arbeidslivskriminalitet nå omsider ser ut til å få i det offentlige ordskeftet.

For øvrig merker jeg meg at Høyre på få år har blitt et parti som ikke bare forsvarer, men entusiastisk forsvarer, en helt eksplosiv økning i oljepengebruken. Det må jo være en «tip of the hat» – som det heter på godt norsk – til finansminister Siv Jensen, som jeg for øvrig vil ønske god jul.

Jeg vil også ønske god jul til komiteen, til presidenten og til stortingssekretariatet og takke for om ikke alltid like godt samarbeid, så i hvert fall et ganske gemyttlig et, gjen-om hele 2016.

Statsråd Siv Jensen [11:47:13]: La også meg få lov til å benytte anledningen til å ønske finanskomiteen og Stortinget en riktig god jul, og ikke minst takke for godt og konstruktivt samarbeid gjennom et krevende år.

Først noen få ord om salderingen av budsjettet for 2016: Vi behandler altså dette budsjettet for tredje gang. Vi står ved utgangen av året, og salderingen er først og fremst en teknisk gjennomgang av budsjettet. Det er ikke en stasjon for å gjøre store nye satsinger eller å endre inn-retningen på finanspolitikken. Det er derimot en anledning til å reflektere over budsjettpolitikken gjennom det året som har gått, og når vi nå ser oss tilbake, er det tydelig tegn på at politikken virker. Norsk økonomi er i bedring. Sammen med rekordlav rente og styrket konkurranseevne er den aktive finanspolitikken en viktig årsak til at aktivi-teten i fastlandsøkonomien øker, og at det er utsikter til høyere vekst fremover.

Så noen ord om ny kontorstruktur i Skatteetaten. Skat-teetaten har et svært viktig samfunnsoppdrag. Etaten skal påse at skatter og avgifter blir riktig fastsatt og innbetalt. Det arbeidet sikrer inntekter, som er selve grunnlaget for offentlig virksomhet. Når regjeringen har gjort endringer i Skatteetatens kontorstruktur, er det for å sikre at etaten er i stand til å løse samfunnsoppdraget sitt på en god og ef-fektiv måte også i fremtiden. Den nye kontorstrukturen i Skatteetaten er godt begrunnet og tilstrekkelig utredet. Det er ikke nødvendig at regjeringen legger saken frem for Stortinget. Stortinget ble i statsbudsjettet for 2017 orien-tert om at Skattedirektoratet har fått fullmakt til å gjen-nomføre ny kontorstruktur, og det ble for ordens skyld gjort på akkurat samme måten i 2011, da Senterpartiet selv satt i regjering og ga Skattedirektoratet fullmakt til å legge ned 121 kontorer i Skatteetaten.

Etaten mener selv at dagens struktur ikke er tilpasset etatens behov. Etaten er tydelig på at kompetansen i dag er spredt på for mange og små fagmiljøer, og at ressursene bør disponeres annerledes enn i dag. Digitalisering av Skatteetatens tjenester, bl.a. selvangivelsen, har redusert

behovet for personlig oppmøte ved skattekontorene betydelig. Antall henvendelser til kontorene over skranke er nesten halvert de siste fire årene, og etatens oppgaveløsning er nå i stor grad uavhengig av geografi.

Så har etaten vært svært tydelig på at kompetansen i etaten bør samles i færre og større fagmiljøer, som vil gi større slagkraft på viktige områder i forbindelse med økonomisk kriminalitet, arbeidsmarkeds kriminalitet og identitetsforvaltning. Større enheter vil også gi mer likebehandling og økt rettssikkerhet for skattyterne. Derfor har regjeringen valgt å legge stor vekt på de faglige vurderingene.

Jeg merker meg at det er noen nyanserte standpunkter knyttet til dette blant partiene på Stortinget. Jeg merker meg også at det er et flertall for at dette blir gjennomført. Jeg har stor forståelse for at det lokalt er ønske om å beholde statlige arbeidsplasser. Regjeringen har imidlertid et ansvar for at statsforvaltningen er organisert på en måte som gir god og effektiv oppgaveløsning for landet som helhet, og jeg mener den nye strukturen balanserer ulike hensyn på en god måte.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Marianne Marthinsen (A) [11:51:13]: Først av alt vil jeg benytte anledningen til å ønske finansministeren riktig god jul. Jeg er helt sikker på at hun også setter pris på at det er noen roligere dager i vente.

Vi har gjennom flere år med budsjettforslag fra denne regjeringen, og påfølgende budsjettforhandlinger og budsjettforlik, blitt vant til kreative måter å dekke inn disse forlikene på. Vi har hatt poseavgift, flypassasjeravgift, skyving av prosjekter og diverse andre kreative krumspring for å finansiere forlikene. Det som har vært en mer generell bekymring som vi har framført, handler om tendensen til å finansiere langsiktige utgifter med engangsinntekter. I år har vi fått et helt nytt tilskudd til rekken av kreative inndekningsmetoder, og det er å hente penger ut av nysalderingen – 100 mill. kr – for å være med på å finansiere forliket. Da vil jeg rett og slett spørre: Er det en framgangsmåte som finansministeren vil anbefale at Stortinget tar i bruk – sånn på generell basis?

Statsråd Siv Jensen [11:52:26]: Sånn på generell basis vil jeg si at regjeringen og samarbeidspartiene fører en ansvarlig økonomisk politikk. Det har vi gjort i en tid med betydelige utfordringer for norsk økonomi. Det har vært to hendelser i løpet av svært få år som har lagt beslag på stort handlingsrom. Det ene var migrasjonsbølgen som traff Europa, og som vi kontant måtte håndtere i fjor høst. Det har vært en vellykket politisk håndtering av regjeringen og stortingsflertallet. Det andre er det største oljepris-sjokket norsk økonomi har opplevd på 30 år, med etterfølgende arbeidsledighet og mange mennesker som føler uro. Det har regjeringen også møtt, sammen med samarbeidspartiene, med en tiltakspakke som er treffsikker mot de næringer og landsdeler som er særlig berørt. I tillegg har vi lagt betydelig vekt, og brukt en betydelig del av handlingsrommet, på de omstillingsutfordringene norsk økonomi må gjennom.

Marianne Marthinsen (A) [11:53:24]: Jeg har stor respekt for at både flyktningkrisen og oljeprisfallet har

vært store utfordringer for regjeringen – og for Stortinget som plenum, i og for seg. Men verken flyktningkrisen eller oljeprisfallet var noe nytt i 2016. Det er utfordringer vi har tatt med oss, og som vi må anta at regjeringen har planlagt for. Så jeg gjentar det som var mitt opprinnelige spørsmål: Jeg lurer rett og slett på om finansministeren mener at det er en god idé at Stortinget etablerer som praksis å hente penger ut av nysalderingen for å finansiere deler av neste års budsjett, og dermed forsterker tendensen til at langsiktige og permanente utgifter finansieres med kortsiktige inntekter.

Statsråd Siv Jensen [11:54:10]: Jeg er ikke enig i representanten Marthinsens påtatte bekymring knyttet til dette. Jeg kan kanskje også minne om at det er riktig at hendelser som inntraff både i 2014 og senhøsten 2015, hvor migrasjonsbølgen virkelig traff Norge, selvfølgelig også preger norsk økonomi ved utgangen av 2016. Alt annet ville vært oppsiktsvekkende, og det regner jeg med at også Arbeiderpartiet tar hensyn til når de vurderer helheten i økonomien.

Men alt i alt mener jeg at budsjettopplegget for 2016 har vært håndtert på en god måte. Vi ser nå at optimismen er på vei tilbake. Næringslivet melder om større optimisme, det samme gjør husholdningene. Det er gledelig. Det er for tidlig å avblåse de utfordringene vi står overfor, men det går i riktig retning, og det er jeg veldig godt fornøyd med ved utgangen av 2016.

Trygve Slagsvold Vedum (Sp) [11:55:12]: Finansminister Siv Jensen har vært statsråd i tidenes mest sentraliserende regjering. Vi har sett at når det gjelder sykehus, politi, Nav og kommuner ønsker man sentralisering og har tro på stordrift på alle samfunnets områder. Nå er det skatteetaten som ikke er stor nok – 500 arbeidsplasser skal sentraliseres bort fra store og små steder. Man ønsker ifølge regjeringen at Norge skal bli et bedre land med all sentraliseringen. Ser statsråd Siv Jensen at summen av sentraliseringen kan endre Norge i negativ retning?

Statsråd Siv Jensen [11:55:49]: Det er bare én utfordring med påstanden til Slagsvold Vedum, og det er at den er feil. Regjeringen har ikke iverksatt sentraliseringsreformer. Regjeringen har iverksatt effektiviseringsreformer for å utnytte skattebetalernes penger på en bedre måte, så også når vi nå gjør endringer i Skatteetatens kontorstruktur. Jeg skal bare minne representanten Slagsvold Vedum om at den regjeringen han selv satt i, foreslo å redusere antall skattekontorer med over hundre tilbake i 2011. Da var det åpenbart nødvendig, sett med Senterpartiets øyne. Nå kaller man det sentralisering.

Det er altså ikke riktig. Den nye strukturen innebærer at en del arbeidsplasser flyttes, men ikke til Oslo. Det handler ikke om sentralisering. Det handler om en etat som må være til stede i områder med stor næringsaktivitet, en etat som må kunne tiltrekke seg rett kompetanse, og som må bygge opp store og solide fagmiljøer for å bekjempe arbeidslivskriminalitet og økonomisk kriminalitet i større omfang.

Trygve Slagsvold Vedum (Sp) [11:56:53]: Vi har sett erfaringene av de samme reformene i Danmark. De har hatt én stor effektiviseringsgevinst med kommunerefor-

men, og det er at man har lagt ned sykehjem. Stordrift innenfor helsesektoren har vært den største effektiviseringsgevinsten, ifølge Folketinget. Et slikt samfunn ønsker ikke vi å ha, men det ønsker tydeligvis Fremskrittspartiet. Det er feil vei, det er en uklok vei. Mitt spørsmål er: Ser ikke Siv Jensen som statsråd at det kan være noen utfordringer med summen av sentraliserende tiltak når det gjelder politi, Nav, skattekontor, sykehus og kommune?

Statsråd Siv Jensen [11:57:29]: Igjen: Påstanden er feil. Det er ikke gjennomført sentraliseringsreformer, men reformer for å sikre innbyggerne bedre tjenester der de bor. Jeg skjønner at representanten Slagsvold Vedum er mest opptatt av antall kontorer. Jeg er mest opptatt av oppgaveløsning. Det har vært en viktig premiss for politireformen å få flere politifolk ut der folk bor og har behov for tjenestene. Slagsvold Vedum er opptatt av hvor kontorene ligger. Jeg mener det er feil fokus.

Jeg synes ikke det er relevant å sammenlikne med Danmark, eller med Danmarks iver etter å legge ned sykehjem. Denne finansministeren er opptatt av det motsatte – å legge til rette for en god og solid kommuneøkonomi slik at det kan utvikles bedre pleie- og omsorgstjenester rundt omkring i alle landets kommuner i årene som kommer. Behovene kommer til å øke. Det handler om å ha nok antall sykehjemsplasser, men det handler vel så mye om å ha gode tjenester, slik at landets eldre kan bo hjemme lengst mulig og føle seg trygge.

Trygve Slagsvold Vedum (Sp) [11:58:30]: I dag vedtar Stortinget sin tilslutning til Fremskrittspartiets plan om å sentralisere Skatteetaten med 500 arbeidsplasser. Regjeringen har lenge varslet at man skal flytte ut et visst antall arbeidsplasser. Vil det være færre eller flere enn de 500?

Statsråd Siv Jensen [11:58:48]: Igjen: Påstanden er feil. Dette er ikke et forslag om å sentralisere Skatteetaten. Det er et forslag om å gjøre Skatteetaten mer slagkraftig i en tid hvor utfordringene er annerledes enn for få år siden. Vi er altså i en situasjon der vi har hatt mange debatter i denne salen, hvor vi har drøftet behovet for sterkere enheter for å bekjempe arbeidslivskriminalitet, for å ta opp kampen mot økonomisk kriminalitet. Det er et oppdrag som Skatteetaten tar på største alvor. Når de selv ut fra et faglig grunnlag mener at det er forutsetningen for å kunne gjøre den jobben bedre, løse de oppgavene bedre og øke tryggheten i det norske samfunnet uansett hvor man er bosatt, mener jeg man skal lytte til de faglige rådene og ruste etaten med en struktur som skaper slagkraftige, store, gode fagmiljøer som bidrar til å bekjempe økonomisk kriminalitet. Jeg trodde at det også var noe Senterpartiet var opptatt av, men det er ikke så lett å få øye på hva Senterpartiet egentlig mener i denne saken.

Presidenten: Replikordskiftet er omme.

De talere som heretter får ordet, har en taletid på inntil 3 minutter.

Siri A. Meling (H) [12:00:10] (ordfører for sak nr. 4): Arbeidshverdagen til dem som arbeider på skattekontorer rundt omkring i landet, er i endring. Antall besøkende på skattekontorene er blitt nesten halvert de siste fire årene, og digitalisering av etatens tjenester medfører at oppga-

veløsningen i større grad enn tidligere er uavhengig av geografi.

Skatteetaten gjør en stor og viktig jobb i en virkelighet som blir stadig mer kompleks, og som setter strenge krav til kompetanse og samarbeid på tvers av ulike etater, så vel som internt i selve Skatteetaten. Arbeid knyttet til økonomisk kriminalitet, arbeidslivskriminalitet, identitetsforvaltning og en stadig mer globalisert økonomi, er krevende.

Summen av dette, utfordringer og forventninger, gjør at Skatteetaten selv har vurdert at dagens kontorstruktur ikke er tilpasset etatens behov og de krav som stilles for å løse oppgavene på en god og effektiv måte i årene fremover. De ønsker at ressursene i større grad samles i større fagmiljøer med en tilstedeværelse i områder med høy næringsaktivitet og mulighet for å bygge gode og fleksible kompetansetilgjanger. Høyre støtter denne tilnærmingen.

Betydningen av både kompetanse og samarbeid på tvers av etater viser seg bl.a. i de nye sentrene mot arbeidslivskriminalitet som er etablert de siste årene, med representanter fra Skatteetaten, politi, Arbeidstilsynet og Nav, som gir gode resultater. I budsjettavtalen mellom samarbeidspartiene ble det også gitt ytterligere ressurser til nye slike sentre.

Jeg er glad for at Skatteetaten i sin egen anbefaling til ny kontorstruktur har tatt hensyn til både en regional fordeling av arbeidsplassene, og ikke minst at en viderefører og videreutvikler tilpasset informasjon og oppsøkende tjenester for brukergrupper som har behov for dette.

Jeg er glad for at et flertall stiller seg bak regjeringens politikk på dette området og støtter regjeringens anbefaling om å legge Skatteetatens eget forslag til grunn, med tillegg for fire kontorer i Askim, Otta, Sandefjord og Gjøvik.

I representantforslaget fra Senterpartiet foreslås det at denne saken skal legges frem for Stortinget til behandling. Dette er et underlig forslag og ville i så fall bryte med det Senterpartiet selv gjorde som en del av regjeringen Stoltenberg II i forbindelse med statsbudsjettet for 2011, hvor Skattedirektoratet fikk fullmakt til å legge ned hele 121 kontorenheter i Skatteetaten. Det kan ikke være en standard for Senterpartiet i posisjon og en annen standard for Senterpartiet i opposisjon. Jeg er derfor glad for at flertallet går inn for å vedlegge dette forslaget protokollen.

Lisbeth Berg-Hansen (A) [12:03:09]: Selv om jeg er en relativt stor forbruker av Skatteetatens tjenester, ser jeg faktisk at det er mulig å endre kontorstrukturen uten at det går ut over tilbudet til brukerne.

Jeg tror heller ikke at vi som har sete i denne salen, er de som har de beste forutsetningene til å vurdere hvor det enkelte kontoret skal ligge. Men dette til tross, vil jeg, i likhet med representanten Marianne Marthinsen, understreke betydningen av flertallsmerknaden, at Skatteetaten tar hensyn til de reelle reiseavstandene når kontorstrukturen skal fastlegges.

Så vil jeg for første og – jeg lover – eneste gang benytte anledningen til å sende en julehilsen hjem, nærmere bestemt til Brønnøysund. Jeg vil be finansministeren om å ta en liten ekstrarunde med Skatteetaten, knyttet til kontorstrukturen på Helgeland. Det er fortsatt ganske mange som oppsøker skattekontorene, og nettopp med bakgrunn i reelle reiseavstander, er det altså ganske stor forskjell å leg-

ge linjalene på et kart versus å kjøre bil, og ofte mange ferjer. Jeg ser heller ikke bort fra at det fins lignende eksempler andre steder i landet.

Helt til sist slutter jeg meg hjertelig til alle ønsker om en god jul til alle sammen.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til sakene nr. 3–5.

Sakene nr. 6–20 gjelder andre gangs behandling av lovsaker. Presidenten vil foreslå at sakene behandles under ett.

– Det anses vedtatt.

Sak nr. 6 [12:04:54]

Stortingets vedtak til lov om endring i lov 6. juni 1975 nr. 29 om eidegodsavgift til kommunane (eidegodsavgiftslova) (Lovvedtak 34 (2016–2017), jf. Innst. 4 L (2016–2017) og Prop. 1 LS (2016–2017))

Sak nr. 7 [12:04:55]

Stortingets vedtak til lov om endringer i lov 13. juni 1975 nr. 35 om skattlegging av undersjøiske petroleumforekomster mv. (petroleumsskatteloven) (Lovvedtak 35 (2016–2017), jf. Innst. 4 L (2016–2017) og Prop. 1 LS (2016–2017))

Sak nr. 8 [12:04:56]

Stortingets vedtak til lov om endring i lov 24. mai 1985 nr. 28 om Norges Bank og pengevesenet mv. (sentralbankloven) (Lovvedtak 36 (2016–2017), jf. Innst. 4 L (2016–2017) og Prop. 1 LS (2016–2017))

Sak nr. 9 [12:04:57]

Stortingets vedtak til lov om endringer i lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd (folketrygdloven) (Lovvedtak 37 (2016–2017), jf. Innst. 4 L (2016–2017) og Prop. 1 LS (2016–2017))

Sak nr. 10 [12:04:58]

Stortingets vedtak til lov om endringer i lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) (Lovvedtak 38 (2016–2017), jf. Innst. 4 L (2016–2017) og Prop. 1 LS (2016–2017))

Sak nr. 11 [12:04:59]

Stortingets vedtak til lov om endringer i lov 12. desember 2003 nr. 108 om kompensasjon av merverdiavgift for kommuner, fylkeskommuner mv. (merverdiavgiftskompensasjonsloven) (Lovvedtak 39 (2016–2017), jf. Innst. 4 L (2016–2017) og Prop. 1 LS (2016–2017))

Sak nr. 12 [12:05:00]

Stortingets vedtak til lov om endring i lov 28. mai 2004 nr. 29 om register over opplysninger om valutaveksling og overføring av betalingsmidler inn og ut av Norge (valutaregisterloven) (Lovvedtak 40 (2016–2017), jf. Innst. 4 L (2016–2017) og Prop. 1 LS (2016–2017))

Sak nr. 13 [12:05:01]

Stortingets vedtak til lov om endringer i lov 17. juni 2005 nr. 67 om betaling og innkreving av skatte- og avgiftskrav (skattebetalingsloven) (Lovvedtak 41 (2016–2017), jf. Innst. 4 L (2016–2017) og Prop. 1 LS (2016–2017))

Sak nr. 14 [12:05:02]

Stortingets vedtak til lov om endringer i lov 21. desember 2007 nr. 119 om toll og vareførsel (tolloven) (Lovvedtak 42 (2016–2017), jf. Innst. 4 L (2016–2017) og Prop. 1 LS (2016–2017))

Sak nr. 15 [12:05:03]

Stortingets vedtak til lov om endringer i lov 19. juni 2009 nr. 58 om merverdiavgift (merverdiavgiftsloven) (Lovvedtak 43 (2016–2017), jf. Innst. 4 L (2016–2017) og Prop. 1 LS (2016–2017))

Sak nr. 16 [12:05:04]

Stortingets vedtak til lov om endringer i lov 9. desember 2011 nr. 52 om endringer i skatteloven (Lovvedtak 44 (2016–2017), jf. Innst. 4 L (2016–2017) og Prop. 1 LS (2016–2017))

Sak nr. 17 [12:05:05]

Stortingets vedtak til lov om endringer i lov 22. juni 2012 nr. 43 om arbeidsgivers innrapportering av ansettelses- og inntektsforhold m.m. (a-opplysningsloven) (Lovvedtak 45 (2016–2017), jf. Innst. 4 L (2016–2017) og Prop. 1 LS (2016–2017))

Sak nr. 18 [12:05:06]

Stortingets vedtak til lov om endring i lov 11. januar 2013 nr. 3 om Statens innkrevingssentral (SI-loven) (Lovvedtak 46 (2016–2017), jf. Innst. 4 L (2016–2017) og Prop. 1 LS (2016–2017))

Sak nr. 19 [12:05:07]

Stortingets vedtak til lov om endringer i lov 27. mai 2016 nr. 14 om skatteforvaltning (skatteforvaltningsloven) (Lovvedtak 47 (2016–2017), jf. Innst. 4 L (2016–2017) og Prop. 1 LS (2016–2017))

Sak nr. 20 [12:05:08]

Votering i sak nr. 1

Stortingets vedtak til lov om endring i lov 17. juni 2016 nr. 64 om åpenhet om eierskap i medier (Lovvedtak 48 (2016–2017), jf. Innst. 4 L (2016–2017) og Prop. 1 LS (2016–2017))

Komiteen hadde innstilt til Stortinget å gjøre slikt

vedtak:

Presidenten: Ingen har bedt om ordet.

Åsne Julsrud velges som styreleder for Norges nasjonale institusjon for menneskerettigheter for tidsrommet 1. januar 2017–30. juni 2019.

Olemic Thommessen gjeninntok her presidentplassen.

Votering:

Votering

Komiteens innstilling ble enstemmig bifalt.

Etter at det var ringt til votering, uttalte

presidenten: Da er Stortinget klar til å gå til votering over sakene på dagens kart.

Votering i sak nr. 2

Komiteen hadde innstilt til Stortinget å gjøre slikt

vedtak:

A.

Rammeområde 14
(Konstitusjonelle institusjoner)

I

På statsbudsjettet for 2017 bevilges under:

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
Utgifter				
1		H.M. Kongen og H.M. Dronningen		
	1	Apanasje	11 466 000	
	50	Det kongelige hoff	194 684 000	
	51	Særskilte prosjekter ved Det kongelige hoff v	31 841 000	
2		H.K.H. Kronprinsen og H.K.H. Kronprinsessen		
	1	Apanasje	9 543 000	
41		Stortinget		
	1	Driftsutgifter	924 500 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	15 000 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	514 000 000	
	70	Tilskudd til partigruppene	183 000 000	
	72	Tilskudd til Det Norske Nobelinstituttets bibliotek	1 500 000	
	73	Kontingenter, internasjonale delegasjoner	15 500 000	
	74	Reisetilskudd til skoler	5 000 000	
42		Ombudsmannsnemnda for Forsvaret		

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
	1	Driftsutgifter	7 100 000	
43		Stortingets ombudsmann for forvaltningen		
	1	Driftsutgifter	76 300 000	
44		Stortingets kontrollutvalg for etterretnings-, overvåkings- og sikkerhetsstjeneste		
	1	Driftsutgifter	15 000 000	
45		Norges nasjonale institusjon for menneskerettigheter		
	1	Driftsutgifter	20 600 000	
51		Riksrevisjonen		
	1	Driftsutgifter	468 200 000	
	75	Internasjonale organisasjoner og nettverk	25 000 000	
		Totale utgifter		2 518 234 000
Inntekter				
3041		Stortinget		
	1	Salgsinntekter	7 500 000	
	3	Leieinntekter	200 000	
3051		Riksrevisjonen		
	1	Refusjon innland	1 800 000	
	2	Refusjon utland	300 000	
		Totale inntekter		9 800 000

Presidenten: Arbeiderpartiet, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Miljøpartiet De Grønne har varslet at de vil stemme imot.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling ble bifalt med 60 mot 41 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 12.15.17)

Videre var innstilt:

II

Fullmakt til å inngå avtaler om investeringsprosjekter

Stortinget samtykker i at det i 2017 kan inngås avtaler for oppgaver som blir avsluttet i 2017 og senere under kap. 41 Stortinget post 45 Større utstysanskaffelser og vedlikehold, innenfor den kostnadsrammen som er nevnt i Prop. 1 S (2016–2017).

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling ble enstemmig bifalt.

Videre var innstilt:

B.

Stortinget ber Riksrevisjonen om å gjennomgå hele byggeprosjektet Prinsens gate 26 mv.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling ble enstemmig bifalt.

Votering i sak nr. 3

Presidenten: Under debatten er det satt frem ett forslag, fra Marianne Marthinsen på vegne av Arbeiderpartiet. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen om å reversere praksisen for budsjettering av trygdeoppgjøret, slik at vanlig praksis med å sette av midler for utgiftene til neste års trygdeoppgjør på kap. 2309 Tilfeldige utgifter (ymseposten) under Finansdepartementet også blir gjenopp-tatt, og at regjeringen legger fram en egen proposisjon til Stortinget om trygdeoppgjøret.»

Sosialistisk Venstreparti og Miljøpartiet De Grønne har varslet støtte til forslaget.

Votering:

Forslaget fra Arbeiderpartiet ble med 65 mot 35 stemmer ikke bifalt.
(Voteringsutskrift kl. 12.16.27)

Komiteen hadde innstilt til Stortinget å gjøre slikt

vedtak:

A.

Rammeområde 19

Tilfeldige utgifter og inntekter

På statsbudsjettet for 2017 bevilges under:

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
Utgifter				
2309		Tilfeldige utgifter		
	1	Driftsutgifter	4 181 873 000	
		Totale utgifter		4 181 873 000
Inntekter				
5309		Tilfeldige inntekter		
	29	Ymse	150 000 000	
		Totale inntekter		150 000 000

B.

Rammeområde 20

Finansadministrasjon mv.

I

På statsbudsjettet for 2017 bevilges under:

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
Utgifter				
1600		Finansdepartementet		
	1	Driftsutgifter	367 203 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	58 618 000	
	70	Forskning på og allmennopplysning om finansmarkedet	13 800 000	
1602		Finanstilsynet		
	1	Driftsutgifter	342 903 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	19 000 000	
1605		Direktoratet for økonomistyring		
	1	Driftsutgifter	378 130 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	15 500 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
1608		Tiltak for å styrke statlig økonomi- og prosjektstyring		
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	15 953 000	
1610		Tolletaten		
	1	Driftsutgifter	1 476 431 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	118 400 000	
1618		Skatteetaten		
	1	Driftsutgifter	5 662 708 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	190 300 000	
	22	Større IT-prosjekter, <i>kan overføres</i>	358 700 000	
	23	Spesielle driftsutgifter, a-ordningen	84 751 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	110 100 000	
	70	Tilskudd	3 000 000	
1620		Statistisk sentralbyrå		
	1	Driftsutgifter	562 986 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	242 453 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	44 300 000	
1632		Kompensasjon for merverdiavgift		
	61	Tilskudd til kommuner og fylkeskommuner, <i>overslagsbevilgning</i>	21 200 000 000	
	72	Tilskudd til private og ideelle virksomheter, <i>overslagsbevilgning</i>	1 980 000 000	
1633		Nettoordning, statlig betalt merverdiavgift		
	1	Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i>	5 683 531 000	
1650		Statsgjeld, renter mv.		
	1	Driftsutgifter	42 472 000	
	89	Renter og provisjon mv. på innenlandsk statsgjeld, <i>overslagsbevilgning</i>	11 619 300 000	
1670		Avsetninger til Den nordiske investeringsbank		
	50	Tapsfond for miljølåneordningen	20 000 000	
		Totale utgifter		50 610 539 000
Inntekter				
4600		Finansdepartementet		
	2	Diverse refusjoner	398 000	
4602		Finanstilsynet		
	3	Prospektkontrollgebyrer	10 370 000	
	86	Vinningsavståelse og overtredelsesgebyr mv.	500 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
4605		Direktoratet for økonomistyring		
	1	Økonomitjenester	49 600 000	
4610		Tolletaten		
	1	Særskilt vederlag for tolltjenester	6 680 000	
	2	Andre inntekter	1 695 000	
	4	Diverse refusjoner	1 092 000	
	5	Refusjon fra Avinor AS	25 220 000	
	85	Overtredelsesgebyr – valutadeklarerer	7 000 000	
4618		Skatteetaten		
	1	Refunderte utleggs- og tinglysingsgebyr	59 000 000	
	2	Andre refusjoner	44 170 000	
	3	Andre inntekter	36 261 000	
	5	Gebyr for utleggsforretninger	49 000 000	
	7	Gebyr for bindende forhåndsuttalelser	2 400 000	
	11	Gebyr på kredittdeklarasjoner	18 745 000	
	85	Misligholdte lån i Statens lånekasse for utdanning	240 000 000	
	86	Bøter, inndragninger mv.	1 471 800 000	
	87	Trafikantsanksjoner	70 000 000	
	88	Forsinkelsesgebyr, Regnskapsregisteret	248 000 000	
	89	Overtredelsesgebyr	13 000 000	
4620		Statistisk sentralbyrå		
	2	Oppdragsinntekter	226 943 000	
	85	Tvangsmulkt	17 900 000	
5351		Overføring fra Norges Bank		
	85	Overføring	17 700 000 000	
5491		Avskrivning på statens kapital i statens forretningsdrift		
	30	Avskrivninger	1 353 888 000	
5603		Renter av statens kapital i statens forretningsdrift		
	80	Renter av statens faste kapital	89 184 000	
5605		Renter av statskassens kontantbeholdning og andre fordringer		
	80	Av statskassens foliokonto i Norges Bank	62 900 000	
	81	Av verdipapirer og bankinnskudd i utenlandsk valuta	200 000	
	82	Av innenlandske verdipapirer	1 467 000 000	
	83	Av alminnelige fordringer	25 000 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
	84	Av driftskreditt til statsbedrifter	136 100 000	
	86	Renter av lån til andre stater	100 000	
		Totale inntekter		23 434 146 000

II

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Finansdepartementet i 2017 kan:

1.

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 1600 post 21	kap. 4600 post 2
kap. 1605 post 1	kap. 4605 post 1
kap. 1610 post 1	kap. 4610 postene 1, 4 og 5
kap. 1618 post 1	kap. 4618 post 2
kap. 1618 post 1	kap. 4618 post 3

Merinntekt som gir grunnlag for overskridelse, skal også dekke merverdiavgift knyttet til overskridelsen og berører derfor også kap. 1633 post 1, for de statlige forvaltningsorganene som inngår i nettoordningen for merverdiavgift. Merinntekter og eventuelle mindreinntekter tas med i beregningen av overføring av ubrukt bevilgning til neste år.

2. overskride bevilgningen til oppdragsvirksomhet på kap. 1620 Statistisk sentralbyrå, post 21 Spesielle driftsutgifter, med et beløp som tilsvarer alle merinn-

tektene på kap. 4620 Statistisk sentralbyrå, post 2 Oppdragsinntekter.

Ubrukte merinntekter og eventuelle mindreinntekter kan regnes med ved utregning av overførbart beløp på posten.

Merinntekt som gir grunnlag for overskridelse, skal også dekke merverdiavgift knyttet til overskridelsen og berører derfor også kap. 1633 post 1, for de statlige forvaltningsorganene som inngår i nettoordningen for merverdiavgift.

III

Bestillingsfullmakter

Stortinget samtykker i at Finansdepartementet i 2017 kan foreta bestillinger utover gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye bestillinger og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
1602		Finanstilsynet	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold	10 mill. kroner
1610		Tolletaten	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold	40 mill. kroner
1618		Skatteetaten	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold	35 mill. kroner

IV

Fullmakt til å inngå avtaler om investeringsprosjekter

Stortinget samtykker i at Finansdepartementet i 2017 kan gjennomføre de investeringsprosjektene som er omtalt i Prop. 1 S (2016–2017) under kap. 1618 Skatteetaten, post 22 Større IT-prosjekter, innenfor de kostnadsrammer som der er angitt.

V

Garantifullmakter

Stortinget samtykker i at Finansdepartementet i 2017 kan gi garantier for:

1. grunnkapitalen til Den nordiske investeringsbank innenfor en totalramme for nye tilsagn og gammelt ansvar som ikke må overstige 1 243 659 651 euro.
2. lån fra Den nordiske investeringsbank vedrørende ordningen med prosjektinvesteringer innenfor en totalramme for nye tilsagn og gammelt garantiansvar som ikke må overstige 387 086 761 euro.
3. miljølån gjennom Den nordiske investeringsbank innenfor en totalramme for nye tilsagn og gammelt garantiansvar som ikke må overstige 57 603 389 euro.

VI

Fullmakt til fortsatt bobehandling

Stortinget samtykker i at Finansdepartementet for 2017 kan bestemme at det under ordningen med oppfølging av statens krav i konkursbo pådras forpliktelser utover gitte bevilgninger, men slik at totalrammen for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger 24 mill. kroner. Utbetalinger dekkes av bevilgningen under kap. 1618 Skatteetaten, post 21 Spesielle driftsutgifter.

VII

Fullmakt til å korrigere uoppklarte differanser og feilposter i tidligere års statsregnskap

Stortinget samtykker i at Finansdepartementet i 2017 i enkeltsaker kan korrigere uoppklarte differanser i regnskapene og feilposter i statsregnskapet som gjelder tidligere års regnskaper, ved postering over konto for for-

skyvninger i balansen i statsregnskapet i det inneværende års regnskap. Fullmakten gjelder inntil 1 mill. kroner.

VIII

Nettobudsjetteringsfullmakter

Stortinget samtykker i at Finansdepartementet i 2017 kan:

1. trekke direkte utgifter i forbindelse med auksjonssalg fra salgsinntektene før det overskytende inntektsføres under kap. 4610 Tolletaten, post 2 Andre inntekter.
2. nettoføre som utgiftsreduksjon under kap. 1610 Tolletaten, post 1 Driftsutgifter, refusjoner av fellesutgifter og liknende der Tolletaten framleier lokaler.
3. nettoføre som utgiftsreduksjon under kap. 1618 Skatteetaten, post 1 Driftsutgifter, refusjoner av fellesutgifter og liknende der Skatteetaten framleier lokaler.
4. nettoføre som utgiftsreduksjon under kap. 1618 Skatteetaten, post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, refusjoner fra andre offentlige institusjoner for investeringer Skatteetaten gjør i samarbeid med disse.

IX

Stortinget samtykker i at statstilskudd til finansiering av folketrygden, jf. folketrygdlovens § 23-10, gis med 141 451 686 000 kroner, hvorav 18 403 835 000 kroner gis til dekning av utgifter som fullt ut skal dekkes ved tilskudd fra staten, jf. § 23-10 tredje ledd.

C.

Rammeområde 22**Utbytte mv.**

På statsbudsjettet for 2017 bevilges under:

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
Inntekter				
5616		Kommunalbanken AS		
	85	Aksjeutbytte	390 000 000	
5618		Aksjer i Posten Norge AS		
	85	Utbytte	120 000 000	
5622		Aksjer i Avinor AS		
	85	Utbytte	550 000 000	
5625		Renter og utbytte fra Innovasjon Norge		
	80	Renter på lån fra statskassen	90 000 000	
	81	Rentemargin, innovasjonslåneordningen	30 000 000	
	85	Utbytte, lavrisikolåneordningen	105 000 000	
	86	Utbytte fra investeringsfond for Nordvest-Russland og Øst-Europa	500 000	
5631		Aksjer i AS Vinmonopolet		
	85	Statens overskuddsandel	32 000 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
	86	Utbytte	2 000	
5652		Statskog SF – renter og utbytte		
	80	Renter	2 060 000	
	85	Utbytte	16 000 000	
5656		Aksjer i selskaper under Nærings- og fiskeridepartementets forvaltning		
	85	Utbytte	13 412 300 000	
5680		Statnett SF		
	85	Utbytte	366 000 000	
5685		Aksjer i Statoil ASA		
	85	Utbytte	9 068 000 000	
5692		Utbytte av statens kapital i Den nordiske investeringsbank		
	85	Utbytte	110 100 000	
5693		Utbytte av aksjer i diverse selskaper mv.		
	85	Utbytte fra Folketrygdfondet	700 000	
		Totale inntekter		24 292 662 000

D.**Vedtak utenfor rammeområdene****a.****Statens pensjonsfond utland****I**

På statsbudsjettet for 2017 bevilges under:

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
Utgifter				
2800		Statens pensjonsfond utland		
	50	Overføring til fondet	138 271 000 000	
		Totale utgifter		138 271 000 000
Inntekter				
5800		Statens pensjonsfond utland		
	50	Overføring fra fondet	259 506 128 000	
		Totale inntekter		259 506 128 000

b.**Lånetransaksjoner mv.****I**

På statsbudsjettet for 2017 bevilges under:

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
Utgifter				
100		Utenriksdepartementet		
	90	Lån til norske borgere i utlandet	360 000	
116		Deltaking i internasjonale organisasjoner		
	90	Innskudd i Den asiatiske investeringsbanken for infrastruktur (AIIB)	190 000 000	
161		Næringsutvikling		
	95	NORFUND – grunnfondskapital ved investeringer i utviklingsland	1 125 000 000	
614		Boliglånsordningen i Statens pensjonskasse		
	90	Utlån, <i>overslagsbevilgning</i>	4 500 000 000	
950		Forvaltning av statlig eierskap		
	95	Egenkapitalinnskudd til Store Norske Spitsbergen Kulkompani AS	144 000 000	
	96	Aksjer	100 000 000	
1356		Bane NOR SF		
	96	Foretakskapital	3 500 000 000	
1651		Statsgjeld, avdrag og innløsning		
	98	Avdrag på innenlandsk statsgjeld, <i>overslagsbevilgning</i>	63 207 000 000	
1670		Avsetninger til Den nordiske investeringsbank		
	90	Innbetalt grunnkapital	119 800 000	
1811		Statoil ASA		
	96	Aksjer	6 407 000 000	
1825		Energiomlegging, energi- og klimateknologi		
	95	Kapitalinnskudd	15 000 000	
	96	Aksjer	10 000 000	
2410		Statens lånekaske for utdanning		
	90	Økt lån og rentegjeld, <i>overslagsbevilgning</i>	26 072 450 000	
2412		Husbanken		
	90	Lån fra Husbanken, <i>overslagsbevilgning</i>	16 159 000 000	
2421		Innovasjon Norge		
	90	Lån fra statskassen til utlånsvirksomhet, <i>overslagsbevilgning</i>	41 900 000 000	
	95	Så Kornfond IKT-næringer, egenkapital	106 300 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
2426		Siva SF		
	90	Lån, <i>overslagsbevilgning</i>	215 000 000	
2429		Eksportkreditt Norge AS		
	90	Utlån	12 000 000 000	
		Totale utgifter		175 770 910 000
Inntekter				
3100		Utenriksdepartementet		
	90	Tilbakebetaling av nødlån fra utlandet v	318 000	
3614		Boliglånsordningen i Statens pensjonskasse		
	90	Tilbakebetaling av lån	18 400 000 000	
3732		Regionale helseforetak		
	90	Avdrag på investeringslån t.o.m. 2007	647 000 000	
3950		Forvaltning av statlig eierskap		
	96	Salg av aksjer	25 000 000	
4162		Statskog SF – forvaltning av statlig eierskap		
	90	Avdrag på lån	25 000 000	
4312		Avinor AS		
	90	Avdrag på lån	444 400 000	
4322		Svinesundsforbindelsen AS		
	90	Avdrag på lån	190 000 000	
4356		Bane NOR SF		
	96	Netto inntekter ved utskillelse av ROM Eiendom fra NSB AS	3 500 000 000	
4811		Statoil ASA		
	96	Utbytteaksjer	6 407 000 000	
5310		Statens lånekasse for utdanning		
	90	Redusert lån og rentegjeld	10 051 888 000	
	93	Omgjøring av utdanningslån til stipend	6 335 577 000	
5312		Husbanken		
	90	Avdrag	11 266 000 000	
5325		Innovasjon Norge		
	90	Avdrag på utestående fordringer	41 400 000 000	
	91	Tilbakeført kapital, såkornfond	10 000 000	
5326		Siva SF		
	90	Avdrag på utestående fordringer	215 000 000	
5329		Eksportkreditt Norge AS		
	90	Avdrag på utestående fordringer	10 700 000 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
5341		Avdrag på utestående fordringer		
	95	Avdrag på lån til andre stater	300 000	
	98	Avdrag på egenbeholdning statsobligasjoner	8 000 000 000	
5999		Statslånemidler		
	90	Lån	58 153 427 000	
		Totale inntekter		175 770 910 000

II

Fullmakt til overskridelse

Stortinget samtykker i at Utenriksdepartementet i 2017 kan:

1. overskride bevilgningen under kap. 100 Utenriksdepartementet, post 90 Lån til norske borgere i utlandet, ved behov for bistand fra aktuelle transportselskaper ved evakuering av norske borgere i kriserammede land. Fullmakten gjelder i de tilfeller og på de betingelser som gjelder for denne typen bistand.
2. overskride bevilgningen under kap. 116, post 90 Innskudd i Den asiatiske investeringsbanken for infrastruktur (AIIB) som følge av valutakursjusteringer dersom dette er nødvendig for å oppfylle norske forpliktelser overfor AIIB på USD 22 mill.

III

Deltakelse i kapitaløkninger i internasjonale banker og fond

Stortinget samtykker i at Norge deltar i de første kapitalinnskuddene i Den asiatiske investeringsbank for infrastruktur (AIIB) med en innbetalt andel tilsvarende motverdien i norske kroner på innbetalingstidspunktet av til sammen USD 110 mill., innbetalt i fem like årlige bidrag, og gir garantier tilsvarende USD 440 mill. for perioden 2016–2020. Innbetalingen belastes kap. 116 Deltaking i internasjonale organisasjoner, post 90 Innskudd i Den asiatiske investeringsbanken for infrastruktur (AIIB).

IV

Forskudd på rammetilskudd

Stortinget samtykker i at Kommunal- og moderniseringsdepartementet i statsbudsjettet for 2017 kan utgiftsføre uten bevilgning:

1. inntil 350 mill. kroner på kap. 571 Rammetilskudd til kommuner, post 90 Forskudd på rammetilskudd som forskudd på rammetilskudd for 2018 til kommuner.
2. inntil 150 mill. kroner på kap. 572 Rammetilskudd til fylkeskommuner, post 90 Forskudd på rammetilskudd som forskudd på rammetilskudd for 2018 til fylkeskommuner.

V

Husbankens låneramme

Stortinget samtykker i at Husbanken i 2017 kan gi tilsagn om lån for 18 mrd. kroner. Lånene vil bli utbetalt i 2017 og senere år.

VI

Utbetaling under garantiordninger (trekkfullmakter)

Stortinget samtykker i at Nærings- og fiskeridepartementet i 2017 kan foreta utbetalinger til Garantiinstituttet for eksportkreditt uten bevilgning i den utstrekning behovet for utbetalinger under byggelånsgarantiordningen overstiger innestående likvide midler tilknyttet ordningen, men slik at saldoen for nytt og gammelt trekk på trekkfullmaktskontoen ikke overstiger 600 mill. kroner. Utbetalinger på trekkfullmakten posteres under kap. 2460 Garantiinstituttet for eksportkreditt, post 91 Utbetaling iflg. trekkfullmakt – byggelånsgarantiordning.

VII

Fullmakt til å overskride

Stortinget samtykker i at Nærings- og fiskeridepartementet i 2017 kan overskride bevilgningen under kap. 2429 Eksportkreditt Norge AS, post 90 Utlån, til utbetaling av lån under den statlige eksportkredittdordningen, men slik at utlån i 2017 ikke overstiger 42 mrd. kroner.

VIII

Kongen i statsråd gis fullmakt til å utgiftsføre og inntektsføre i statsregnskapet for 2017 endelige beløp på kap. 1356 post 96 og kap. 4356 post 96 knyttet til overføringen av ROM Eiendom AS fra NSB AS til Bane NOR SF.

IX

Fullmakt til å utgiftsføre uten bevilgning

Stortinget samtykker i at Olje- og energidepartementet i 2017 kan utgiftsføre uten bevilgning under kap. 2440 Statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomheten, post 90 Lån til Norpipe Oil AS, med inntil 25 mill. kroner til utlån til Norpipe Oil AS.

X

Utvidet innsparingsperiode

Kongen kan gi bestemmelser om en prøveordning for budsjettårene 2017–2019 med adgang til å overskride driftsbe-

vilgninger med inntil fem prosent til investeringsformål mot tilsvarende innsparing i løpet av de følgende fem budsjettår.

Presidenten: Arbeiderpartiet, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Miljøpartiet De Grønne har varslet at de vil stemme imot.

Voteringstavlene viste at det var avgitt 57 stemmer for og 43 stemmer mot komiteens innstilling.
(Voteringsutskrift kl. 12.17.02)

Hans Olav Syversen (KrF) (fra salen): Jeg stemte feil!

Presidenten: Da tar vi det på nytt.

Votering:

Komiteens innstilling ble bifalt med 58 mot 42 stemmer.
(Voteringsutskrift kl. 12.17.32)

Votering i sak nr. 4

Presidenten: Under debatten er det satt frem i alt tre forslag. Det er

- forslag nr. 1, fra Hans Olav Syversen på vegne av Kristelig Folkeparti, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti
 - forslagene nr. 2 og 3, fra Trygve Slagsvold Vedum på vegne av Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti
- Det votes over forslag nr. 2, fra Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti.

Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen legge frem saken om omorganisering av Skatteetatens kontorstruktur for Stortinget.»

Miljøpartiet De Grønne har varslet støtte til forslaget.

Votering:

Forslaget fra Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti ble med 91 mot 9 stemmer ikke bifalt.
(Voteringsutskrift kl. 12.18.18)

Presidenten: Det votes over forslag nr. 3, fra Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti.

Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med en analyse som viser de samfunnsmessige konsekvensene av å sentralisere 564 offentlige arbeidsplasser i Distrikts-Norge, og med en redegjørelse for hvordan den foreslåtte omorganiseringen harmonerer med regjeringens bebudede strategi for utflytting av statlige arbeidsplasser.»

Venstre og Miljøpartiet De Grønne har varslet støtte til forslaget.

Votering:

Forslaget fra Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti ble med 86 mot 14 stemmer ikke bifalt.
(Voteringsutskrift kl. 12.18.40)

Presidenten: Det votes over forslag nr. 1, fra Kristelig Folkeparti, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti.

Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen om å foreta en ny vurdering av antall statlige skattekontorer ut fra overordnede distriktpolitiske vurderinger og betydningen statlige arbeidsplasser har i denne sammenheng.»

Miljøpartiet De Grønne har varslet støtte til forslaget. Venstre har varslet subsidiær støtte til forslaget.

Votering:

Forslaget fra Kristelig Folkeparti, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti ble med 80 mot 20 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 12.19.03)

Komiteen hadde innstilt til Stortinget å gjøre slikt

vedtak:

Dokument 8:119 S (2015–2016) – Representantforslag fra stortingsrepresentantene Janne Sjølmo Nordås, Geir Pollestad, Trygve Slagsvold Vedum og Anne Tingelstad Wøien om den planlagte sentraliseringen av Skatteetatens kontorstruktur – vedlegges protokollen.

Votering:

Komiteens innstilling ble enstemmig bifalt.

Votering i sak nr. 5

Presidenten: Under debatten er det satt frem ett forslag, fra Hans Olav Syversen på vegne av Kristelig Folkeparti. Forslaget lyder:

«

Kap.	Post	Formål	Kroner
732		Regionale helseforetak	
	72	Basisbevilgning Helse Sør-Øst RHF, kan overføres, forhøyes med	91 300 000
		fra kr 51 588 454 000 til kr 51 679 754 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner
732		Regionale helseforetak	
	73	Basisbevilgning Helse Vest RHF, <i>kan overføres</i> , forhøyes med	32 200 000
		fra kr 18 210 231 000 til kr 18 242 431 000	
732		Regionale helseforetak	
	74	Basisbevilgning Helse Midt-Norge RHF, <i>kan overføres</i> , forhøyes med	24 300 000
		fra kr 13 768 443 000 til kr 13 792 743 000	
732		Regionale helseforetak	
	75	Basisbevilgning Helse Nord RHF, <i>kan overføres</i> , forhøyes med	21 900 000
		fra kr 12 286 307 000 til kr 12 308 207 000	
5800		Statens pensjonsfond utland	
	50	Overføring fra fondet, forhøyes med	3 690 804 000
		fra kr 208 994 411 000 til kr 212 685 215 000»	

V o t e r i n g :

Forslaget fra Kristelig Folkeparti ble med 93 mot 7 stemmer ikke bifalt.
(Voteringsutskrift kl. 12.19.54)

Komiteen hadde innstilt til Stortinget å gjøre slikt

v e d t a k :

I

I statsbudsjettet for 2016 gjøres følgende endringer:

Kap.	Post	Formål	Kroner
Utgifter:			
21		Statsrådet:	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med	1 500 000
		fra kr 167 933 000 til kr 169 433 000	
24		Regjeringsadvokaten:	
	1	Driftsutgifter, nedsettes med	3 000 000
		fra kr 80 610 000 til kr 77 610 000	
41		Stortinget:	
	1	Driftsutgifter, nedsettes med	18 000 000
		fra kr 912 800 000 til kr 894 800 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, kan overføres, nedsettes med	4 000 000
		fra kr 15 000 000 til kr 11 000 000	
1600		Finansdepartementet:	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i> , forhøyes med	1 600 000
		fra kr 52 396 000 til kr 53 996 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner
1602		Finanstilsynet:	
	1	Driftsutgifter, for høyes med fra kr 339 444 000 til kr 339 774 000	330 000
1605		Direktoratet for økonomistyring:	
	1	Driftsutgifter, for høyes med fra kr 357 898 000 til kr 362 698 000	4 800 000
1618		Skatteetaten:	
	1	Driftsutgifter, nedsettes med fra kr 5 174 854 000 til kr 5 173 854 000	1 000 000
	21	Spesielle driftsutgifter, nedsettes med fra kr 185 100 000 til kr 170 100 000	15 000 000
	22	Større IT-prosjekter, kan overføres, nedsettes med fra kr 231 200 000 til kr 220 200 000	11 000 000
	23	Spesielle driftsutgifter, a-ordningen, nedsettes med fra kr 83 100 000 til kr 80 100 000	3 000 000
1632		Kompensasjon for merverdiavgift:	
	61	Tilskudd til kommuner og fylkeskommuner, <i>overslagsbevilgning</i> , for høyes med fra kr 20 350 000 000 til kr 21 150 000 000	800 000 000
	72	Tilskudd til private og ideelle virksomheter, <i>overslagsbevilgning</i> , for høyes med fra kr 1 890 000 000 til kr 1 910 000 000	20 000 000
1633		Nettoordning, statlig betalt merverdiavgift:	
	1	Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i> , for høyes med fra kr 5 489 700 000 til kr 5 589 700 000	100 000 000
1650		Statsgjeld, renter mv.:	
(NY)	88	Renter og provisjon mv. på utenlandsk statsgjeld, <i>overslags-bevilgning</i> , bevilges med	-101 000
	89	Renter og provisjon mv. på innenlandsk statsgjeld, <i>overslags-bevilgning</i> , nedsettes med fra kr 10 698 000 000 til kr 10 493 000 000	205 000 000
1651		Statsgjeld, avdrag og innløsning:	
(NY)	98	Avdrag på innenlandsk statsgjeld, <i>overslagsbevilgning</i> , bevilges med	14 778 000 000
2309		Tilfeldige utgifter:	
	1	Driftsutgifter, nedsettes med fra kr 4 122 400 000 til kr 50 000 000	4 072 400 000
2315		Lønnsregulering for arbeidstakere i det statlige tariffområdet:	

Kap.	Post	Formål	Kroner
	1	Driftsutgifter, nedsettes med	142 937 000
		fra kr 142 937 000 til kr 0	
2800		Statens pensjonsfond utland:	
	50	Overføring til fondet, nedsettes med	82 416 000 000
		fra kr 204 087 000 000 til kr 121 671 000 000	
Inntekter:			
4600		Finansdepartementet:	
	2	Diverse refusjoner, forhøyes med	1 600 000
		fra kr 698 000 til kr 2 298 000	
4605		Direktoratet for økonomistyring:	
	1	Økonomitjenester, forhøyes med	4 800 000
		fra kr 72 000 000 til kr 76 800 000	
4618		Skatteetaten:	
	1	Refunderte utleggs- og tinglysingsgebyr, nedsettes med	5 000 000
		fra kr 66 000 000 til kr 61 000 000	
	5	Gebyr for utleggsforretninger, forhøyes med	3 000 000
		fra kr 47 000 000 til kr 50 000 000	
	86	Bøter, inndragninger mv., nedsettes med	55 000 000
		fra kr 1 311 800 000 til kr 1 256 800 000	
	88	Forsinkelsesgebyr, Regnskapsregisteret, forhøyes med	27 000 000
		fra kr 248 000 000 til kr 275 000 000	
	89	Overtredelsesgebyr, nedsettes med	2 000 000
		fra kr 13 000 000 til kr 11 000 000	
5309		Tilfeldige inntekter:	
	29	Ymse, forhøyes med	250 000 000
		fra kr 250 000 000 til kr 500 000 000	
5491		Avskrivning på statens kapital i statens forretningsdrift:	
	30	Avskrivninger, forhøyes med	800 000
		fra kr 1 178 018 000 til kr 1 178 818 000	
5501		Skatter på formue og inntekt:	
	70	Trinnskatt, formuesskatt mv., nedsettes med	36 000 000
		fra kr 46 536 000 000 til kr 46 500 000 000	
	72	Fellesskatt, nedsettes med	12 095 000 000
		fra kr 204 595 000 000 til kr 192 500 000 000	
5506		Avgift av arv og gaver:	
(NY)	70	Avgift, bevilges med	200 000 000

Kap.	Post	Formål	Kroner
5507		Skatt og avgift på utvinning av petroleum:	
	71	Ordinær skatt på formue og inntekt, nedsettes med fra kr 34 600 000 000 til kr 16 100 000 000	18 500 000 000
	72	Særskatt på oljeinntekter, nedsettes med fra kr 56 100 000 000 til kr 25 300 000 000	30 800 000 000
	74	Arealavgift mv., nedsettes med fra kr 1 600 000 000 til kr 1 500 000 000	100 000 000
5508		Avgift på utslipp av CO ₂ i petroleumsvirksomhet på kontinental-sokkelen:	
	70	CO ₂ -avgift i petroleumsvirksomheten på kontinentalsokkelen, nedsettes med fra kr 5 500 000 000 til kr 5 100 000 000	400 000 000
5509		Avgift på utslipp av NO _x i petroleumsvirksomheten på kontinentalsokkelen:	
	70	Avgift, nedsettes med fra kr 5 000 000 til kr 1 000 000	4 000 000
5511		Tollinntekter:	
	70	Toll, forhøyes med fra kr 3 100 000 000 til kr 3 150 000 000	50 000 000
	71	Auksjonsinntekter fra tollkvoter, nedsettes med fra kr 260 000 000 til kr 183 000 000	77 000 000
5521		Merverdiavgift:	
	70	Merverdiavgift, forhøyes med fra kr 263 560 000 000 til kr 266 800 000 000	3 240 000 000
5526		Avgift på alkohol:	
	70	Avgift på alkohol, forhøyes med fra kr 13 000 000 000 til kr 13 500 000 000	500 000 000
5531		Avgift på tobakkvarer mv.:	
	70	Avgift på tobakkvarer mv., forhøyes med fra kr 7 200 000 000 til kr 7 500 000 000	300 000 000
5536		Avgift på motorvogner mv.:	
	71	Engangsavgift, nedsettes med fra kr 17 700 000 000 til kr 17 200 000 000	500 000 000
	72	Årsavgift, nedsettes med fra kr 10 660 000 000 til kr 10 510 000 000	150 000 000
	73	Vektårsavgift, nedsettes med fra kr 368 000 000 til kr 344 000 000	24 000 000
	75	Omregistreringsavgift, nedsettes med fra kr 1 440 000 000 til kr 1 390 000 000	50 000 000

Kap.	Post	Formål	Kroner
5538		Veibruksavgift på drivstoff:	
	70	Veibruksavgift på bensin, nedsettes med fra kr 5 500 000 000 til kr 5 400 000 000	100 000 000
	71	Veibruksavgift på autodiesel, nedsettes med fra kr 10 800 000 000 til kr 9 600 000 000	1 200 000 000
5541		Avgift på elektrisk kraft:	
	70	Avgift på elektrisk kraft, forhøyes med fra kr 9 670 000 000 til kr 10 050 000 000	380 000 000
5542		Avgift på mineralolje mv.:	
	70	Grunnavgift på mineralolje mv., forhøyes med fra kr 1 850 000 000 til kr 2 000 000 000	150 000 000
	71	Avgift på smøreolje mv., nedsettes med fra kr 114 000 000 til kr 111 000 000	3 000 000
5543		Miljøavgift på mineralske produkter mv.:	
	70	CO2-avgift, nedsettes med fra kr 6 800 000 000 til kr 6 400 000 000	400 000 000
	71	Svovelavgift, nedsettes med fra kr 49 000 000 til kr 6 000 000	43 000 000
5547		Avgift på helse- og miljøskadelige kjemikalier:	
	70	Trikloret (TRI), forhøyes med fra kr 1 000 000 til kr 9 000 000	8 000 000
	71	Tetrakloret (PER), forhøyes med fra kr 1 000 000 til kr 2 000 000	1 000 000
5548		Miljøavgift på visse klimagasser:	
	70	Avgift på hydrofluorkarboner (HFK) og perfluorkarboner (PFK), nedsettes med fra kr 451 000 000 til kr 385 000 000	66 000 000
5549		Avgift på utslipp av NOX:	
	70	Avgift på utslipp av NOX, forhøyes med fra kr 57 000 000 til kr 65 000 000	8 000 000
5551		Avgifter knyttet til mineralvirksomhet:	
	71	Årsavgift knyttet til mineraler, nedsettes med fra kr 3 000 000 til kr 2 500 000	500 000
5555		Avgift på sjokolade- og sukkervarer mv.:	
	70	Avgift på sjokolade- og sukkervarer mv., forhøyes med fra kr 1 400 000 000 til kr 1 410 000 000	10 000 000
5556		Avgift på alkoholfrie drikkevarer mv.:	

Kap.	Post	Formål	Kroner
	70	Avgift på alkoholfrie drikkevarer mv., for høyes med fra kr 2 040 000 000 til kr 2 070 000 000	30 000 000
5557		Avgift på sukker mv.:	
	70	Avgift på sukker mv., nedsettes med fra kr 230 000 000 til kr 208 000 000	22 000 000
5559		Avgift på drikkevareemballasje:	
	70	Grunnavgift på engangsemballasje, for høyes med fra kr 1 650 000 000 til kr 1 740 000 000	90 000 000
	71	Miljøavgift på kartong, for høyes med fra kr 50 000 000 til kr 56 000 000	6 000 000
	72	Miljøavgift på plast, for høyes med fra kr 35 000 000 til kr 41 000 000	6 000 000
	73	Miljøavgift på metall, for høyes med fra kr 3 000 000 til kr 8 000 000	5 000 000
	74	Miljøavgift på glass, for høyes med fra kr 90 000 000 til kr 102 000 000	12 000 000
5561		Flypassasjeravgift:	
	70	Flypassasjeravgift, for høyes med fra kr 785 000 000 til kr 840 000 000	55 000 000
5565		Dokumentavgift:	
	70	Dokumentavgift, nedsettes med fra kr 8 800 000 000 til kr 8 350 000 000	450 000 000
5583		Særskilte avgifter mv. i bruk av frekvenser:	
	70	Avgift på frekvenser mv., for høyes med fra kr 289 700 000 til kr 297 100 000	7 400 000
5584		Andre avgifter:	
(NY)	70	Etterslep, netto tilbakebetaling av utgåtte avgifter, bevilges med	800 000
5603		Renter av statens kapital i statens forretningsdrift:	
	80	Renter av statens faste kapital, nedsettes med fra kr 75 158 000 til kr 75 058 000	100 000
5605		Renter av statskassens kontantbeholdning og andre fordringer:	
	80	Av statskassens foliokonto i Norges Bank, nedsettes med fra kr 236 800 000 til kr 199 600 000	37 200 000
5692		Utbytte av statens kapital i Den nordiske investeringsbank:	
	85	Utbytte, for høyes med fra kr 88 300 000 til kr 95 315 000	7 015 000
5700		Folketrygdens inntekter:	

Kap.	Post	Formål	Kroner
	71	Trygdeavgift, nedsettes med	634 000 000
		fra kr 134 634 000 000 til kr 134 000 000 000	
	72	Arbeidsgiveravgift, nedsettes med	4 197 000 000
		fra kr 175 697 000 000 til kr 171 500 000 000	
5800		Statens pensjonsfond utland:	
	50	Overføring fra fondet, forhøyes med	3 521 104 000
		fra kr 208 994 411 000 til kr 212 515 515 000	
5999		Statslånemidler:	
	90	Lån, forhøyes med	2 230 271 000
		fra kr 54 430 068 000 til kr 56 660 789 000	

II

Stortinget samtykker i at folketrygdens finansieringsbehov for 2016 dekkes ved statstilskudd.

Fullmakt til å pådra staten forpliktelse utover gitte bevilgninger

III

Bestillingsfullmakt

Stortinget samtykker i at Statsministerens kontor i 2016 eller 2017 kan bestille sikkerhetskjøretøy til bruk for regjeringens medlemmer for inntil 6 mill. kroner. Utgiftene kommer i tillegg til gitt bevilgningsnivå under kap. 21 Statsrådet post 1 Driftsutgifter.

Andre fullmakter

IV

Fullmakt til korreksjon i statsregnskapet

Stortinget samtykker i at Finansdepartementet i 2016 kan kreditere Tolletatens mellomværende med statskassen i statsregnskapet og debitere konto for forskyvning i balansen med 71 765 577 kroner.

Votering:

Komiteens innstilling ble enstemmig bifalt.

Votering i sakene nr. 6–20

Presidenten: Sakene nr. 6 til og med 20 er andre gangs behandling av lovsaker og gjelder lovvedtakene 34 til og med 48.

Det foreligger ikke forslag til anmerkninger til noen av sakene. Stortingets lovvedtak er dermed bifalt ved andre gangs behandling og blir å sende Kongen i samsvar med Grunnloven.

Sak nr. 21 [12:20:29]

Referat

Presidenten: Det foreligger ikke referat.

Da dette er det siste stortingsmøtet i 2016, vil presidenten benytte anledningen til å takke alle for jobben som er gjort denne høsten.

Presidenten vil ønske alle representantene, regjeringens medlemmer, ansatte, pressen og alle andre som har sitt arbeid tilknyttet Stortinget, en gledelig jul og et fredfylt nytt år. Bruk romjulen til hvile og glede, her blir det nok å ta tak i over jul.

Ber noen om ordet før møtet heves? Så synes ikke. Riktig god jul, alle sammen!

– Møtet er hevet.

Møtet hevet kl. 12.23